SUSCRIPCIÓ
Barcelona . Una pesseta al mes
Espanya . . 4'50 pessetes al trimestre
Extranger . 9'00 id. id.
Pagant per anys, una pesseta de rebaixa

EL POBLE CATALÀ

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
CARRER DE SANT PAU, 6, PRINCIPAL
IMPREMPTA
CARRER DE FORTUNY, CÒM. 3 TERS.
TELÈFONS
REDACCIÓ, 723 - - IMPREMPTA, 2.288

ANY X.-NUM. 3,154 | BARCELONA, DIUMENGE 2 DE NOVEMBRE DE 1913 | UN NÚMERO, 5 CÉNTIMS

Les eleccions municipals

AL MITING!

Altra volta els nostres homes se congreguen per a portar la seva representació al govern de la ciutat. Per a la llei lunes eleccions prenen un aire solemnial; per a nosaltres constitueixen un matiç de la lluita enorme per a la realització de l'ideal, no més que en els dies electorals lo què era evangelització i enraonament se transforma en batalla, prenent-hi tots aire de combatents més que de sembradors d'idees.

Les eleccions són una lluita? Doncs a lluitar. Idees contra idees, propòsits contra propòsits, homes contra homes. I hem d'acudir al miting d'aquest matí en la Sala Imperi més fervorosament que mai, hem de bregar per la victoria amb coratge mai sentit, perquè anem a les eleccions sols complemament, sense conquistes concomitancies. Un imaginari temor a que les dretes dominessin en el Municipi feu pensar a alguns en una coalició amb altres partits republicans. L'Assamblea Municipal accordà anar com sempre amb la bandera alta aixecada per les nostres mans, sols per les nostres mans. Allò era la confirmació d'una idealitat, però també la convicció d'una força. Imposem-la aquesta força, avui congregant-nos tots entorn dels nostres oradors; demà en les votacions entusiastes.

Hi ha una altra cosa que ha d'ésser esperó en la batalla actual. Per primera volta, uns antics correligionaris, els reformistes, presenten candidatura davant de la de l'U. F. N. R. Amb nosaltres combatien per Catalunya i per la República i les dues santes paraules les han esborrades de la seva bandera. La seva escissió és precis suplir-la amb treball més ferm, amb energía més sostinguda per a que ni Catalunya ni la República trobin a mancar defensors.

Davant de tothom; contra tothom. Sols, ben sols, però tant ardits com quan començàrem a marxar. Al govern de la ciutat hem de portar republicans amb patriotisme català i nacionalistes plens de efusió per la democracia. D'honradesa, ni volem parlar-ne. De la nostra congregació, com de la dòna del Cèssar, no's pot ni dubtar-ne.

Acudiu, ciutadans, amics, al miting. El verb d'aquéixos homes que's diuen Carner, Corominas, Layret, Bastardas i Tona Xiberta, tornarà a cantar apostòlic, l'alegría de la lluita, de caminar avant sempre, sense girar el cap ni sentir el cansament, i la necessitat de vèncer, percibint des d'avui la sensació del triomf.

Que ningú hi manqui, que hi pensin tots que avui celebrem la nostra pregaria per la victoria.

Unió Federal Nacionalista Republicana

GRAN MITING *de propaganda electoral i presentació de candidats, que tindrá lloc avui diumenge a dos quarts d'onze del mati en el*

TEATRE SALA IMPERI

Hi parlaràn els senyors **Carner, Corominas, Layret, Bastardas i Tona Xiberta.**

Candidatures

La Comissió electoral de l'Unió Gremial, ha proclamat la següent candidatura per a:

Districte I. — Don Pere Parera.
Districte III. — Don Manuel Sorola i don Adolf Coll.
Districte IV. — Don Enric Campmany i don Joan Caionja.
Districte V. — Don Josep Sitjas Comas i don Adolf Ros.
Districte VI. — Don Josep Pallejá.
Districte VII. — Don Enric Fiol.
Districte VIII. — Don Josep Rogent i don Baldomer Cusó.
Districte X. — Don Antoni Planas.

En els districtes según i nové no presenta candidats l'Unió Gremial.

—La candidatura del partit radical és la següent:

Districte I. — Don Joan Josep Rocha Garcia.
Districte II. — Don Pere Cercós i don Antoni Cuadreny.
Districte III. — Don Llorenç Pallisa.
Districte IV. — Dr. García Inglada i don Jaume Polo.
Districte V. — Don Lluis de Figueroa i don Joaquim Vila.
Districte VI. — Dr. don Lluís Mesa i don Domingo Bley.
Districte VII. — Don Manuel Vega March i don Joan Colominas Maseras.
Districte VIII. — Don Josep María Lasarte i don Joan Fusté.
Districte IX. — Don Josep Ulied.
Districte X. — Don Joan Dessy Martos.

Els carlins

S'assegura que després de les eleccions dimitiràn llurs càrrecs els individus de la Junta provincial tradicionalista.

La candidatura de l'U. F. N. R.

DISTRICTE I
Conrat Roure i Bofill
escriptor i advocat

DISTRICTE II
Josep Millet i Pagés
industrial i comerciant
Josep Quer i Clapés
industrial

DISTRICTE III
Francesc Alamàn i Carví
advocat
Joaquim Tarragó i Casas
comerciant

DISTRICTE IV
Casimir Casagrán i Durán
advocat
Lluis G. Clot i Junoy
advocat

DISTRICTE V
Teodor Planas i Llavall
industrial i propietari
Enric Ribalta i Martí
industrial i propietari

DISTRICTE VI
Rafel Campalans i Puig
enginyer
Enric Vila i Marieges
fabricant

DISTRICTE VII
Pere Balañà i Espinós
industrial
Baldomer Tona Xiberta
advocat

DISTRICTE VIII
Pompeu Fabra i Poch
catedràtic
Francesc Layret i Foix
advocat

DISTRICTE IX
Manuel Serrat i Puigbó
metge

DISTRICTE X
Josep Engrix
comerciant

El senyor Layret sols ha accedit a acceptar un lloc en la candidatura obeint l'accord unànim de la J. M. que ha considerat necessari que figurés en la mateixa.

Sorderes Doctor March, especialista que posseeix l'apareli elèctric Kinésiphone del doctor Maurice de Paris per a tractar les sorderes per la reeducació de l'oid,
Dr. MARCH, ex-ajudant del doctor MOURE, de Burdeus.
Nas, coll i orelles.—Fontanella, 15, primer, primera.

Revista estrangera

Les eleccions italianes

Tenien un interès extraordinari per la política italiana les eleccions legislatives celebrades el diumenge passat. Fins ara el sistema electoral italià havía estat molt lluny del sufragi universal. Sols una migrada part de ciutadans posseien el dret de vot. La llei del 30 de juny de 1912, ha vingut a modificar pregonament el règim anterior.

No arriba la nova llei fins al veritable sufragi universal. Però s'hi acosta força. En virtut d'ella, el nombre d'electors, que era de 3.319,000, ha pujat a 8.673.000, resultant un augment de 5.354.000 votants. Una disposició de la llei, d'altra banda, estableix dietes per als diputats, a fi que tots els ciutadans, sigui la que's vulgui la seva posició social, estiguin en condicions d'exercir el càrrec de diputat. A Italia, doncs, acaba de democratitzar-se el sufragi.

¿Quines conseqüencies electorals esdevindrien d'aquéix enorme acreixement de l'electorat italià? Heu's aquí la cosa que havíen d'aclarir els escrutinis. En general, se creia que la nova llei electoral afavoriría els partits extrems, el socialista i el clerical, especialment el primer.

S'ha de dir, emperò, que no s'esperava cap gran sorpresa. En un país on les eleccions fossin sinceres i el cos electoral conscient, l'incertitut respecte al resultat de les eleccions hauría estat grossa. Mes a Italia els procediments electorals no s'han distingit mai per la seva netedat, i hi ha en el poble una llastimosa manca d'educació política. En aquestes condicions, els elements oficials «fabriquen» els escrutinis a la seva conveniencia, i el govern sempre guanya. En matèria electoral, Italia no està pas gaire per damunt d'Espanya. Malgrat l'augment del nombre d'electors, els elements oficials han pogut seguir exercint la seva pressió corruptora. La massa d'electors actual resulta un poc més difícil de manejar, però també és manejable.

Ningú creia que'l govern d'En Giolitti sortís derrotat de la jornada electoral. Prou sabía tothom que aconseguiria una nombrosa i dòcil majoría d'elegits. Amb tot, els escrutinis podíen donar indicacions sobre la força de les diverses tendencies polítiques i socials de la península italiana.

En efecte: de la jornada electoral del 26 d'octubre se deduéixen una serie de fets interessantíssims. Heu-vos-els aquí:

1. Que entre la burgesía italiana, són en gran majoría els qui aproven la conquesta tripolitana i el nou imperialisme romà.

2. Que dins la classe obrera, la força d'oposició radical creix considerablement. Mentre els socialistes revolucionaris o ortodoxes han obtingut victories espléndides, guanyant 14 llocs, i aplegant un míl·lió de sufragis, els socialistes reformistes o dissidents no han lograt més que resultats mediocres, malgrat haver tingut l'ajuda del govern i de les classes conservadores. A Roma mateix, el «leader» dels socialistes reformistes, En Bissolati, deu al govern la seva victoria sobre el candidat socialista revolucionari, N'Amilcare Cipriani, i això encara per molts pocs vots. N'Enrico Ferri, el famós socialista monàrquic, no ha pogut triomfar en el primer torn d'escrutini, havent quedat en «ballotage.»

3. Que'l partit republicà està en reculada. El dia 26 perdè 13 llocs. El principal motiu d'aquesta derrota és l'evolució de les masses populars envers el socialisme.

4. Que'l govern d'En Giolitti i el Vaticà s'han entès perfectament. Els catòlics han afavorit els elements ministerials. El premi de la seva ajuda és l'abandó de tota reforma anticlerical i laica per part del govern.

5. Que en les més importants ciutats italianes dominen fortament els partits avançats. Han sortit elegits els socialistes a Milà, Florença, Tori, Bolonya, Venecia, Parma, Nàpols, etc.

6. Que'l novell partit nacionalista italià, que és més aviat imperialista i que té molta semblança amb el nacionalisme francés, no representa avui per avui cap moviment d'opinió apreciable.

Tals són els més sorprents caràcters de les darreres eleccions italianes. Aquéixos fets no poden ésser destruits per les eleccions complementaries que avui se celebraràn, en les quals han de decidir-se els cent i tants «ballotages» que hi va haver el diumenge passat.

A. R. IV.

Per la Mancomunitat

El senyor Corominas

Recent arribat de Madrid, ahir tinguérem el gust de saludar i parlar, encara que molt breument, amb el nostre il·lustre amic don Pere Corominas. Com ja és sabut, el president del Consell d'U. F. N. R. ha treballat aquests dies prop del Govern junt amb altres parlamentaris catalans per a què fos un fet la Mancomunitat.

Dels treballs realitzats i de l'impressió que ell n'ha tret, en parlarà extensament en el miting d'avui a la Sala Imperi.

Opinió d'En Dato

Segons un diari d'anit, En Sagnier ha declarat lo següent, respecte a l'actitut en que En Dato està amb relació a les Mancomunitats:

¿De les Mancomunitats? Sí, en efecte; hi ha quelcom d'això. El senyor Dato està estudiant l'assumpte i crec que Catalunya quedarà satisfeta molt prompte, puix en mig de tot, ben poc és lo que's demana que no estigui ja concedit a les Diputacions per la llei provincial vigent. Crec que no es farà esperar el reial decret en què'l Govern ens concedeixi lo que acordàrem demanar en l'assamblèa del 24 els representants en Corts de Catalunya.

El senyor Dato està molt ben disposat en favor de Catalunya i confío que tots els problemes pendents entre Catalunya i el Govern central s'aniràn solucionant amicalment, amb una petita dosi de bona voluntat per part dels uns i dels altres.

—¿Sab vostè quelcom d'un viatge a Madrid que's diu tenen projectat els presidents de les quatre Diputacions catalanes?—li preguntàrem al senyor Sagnier.

—No sé res de tal viatge; però de tots modos li afirmo per endavant que ho veuría amb gust el senyor Dato i que no perdríen el viatge els susdits presidents, puix al quefe del Govern se li presentaría amb tal motiu ocasió de dir lo què pensa sobre els problemes de Catalunya.

"El Teatre Català,,

Aquesta revista dedica la crónica corresponent al núm. 37, a la qüestió de la Mancomunitat Catalana.

En ella fa vots la notable revista per a la reconstitució de l'Unitat catalana, amb la seva veu, que indubtablement s'ha de fer sentir en aquest plet tant interessant per Catalunya.

Realment, «El Teatre Català» ha contribuit d'una manera eficaç al renaixement catalá, tant eficacment com ho hagi pogut ésser qualsevol branca de l'Art, de la Economía i de la Política.

Ara també, si, com s'espera, la Mancomunitat venç tots els obstacles, no hi ha dubte que l'empenta que's donará al nostre teatre serà una corrent vital part d'aquella força nova que pendrán totes les coses de la nostra patria.

"El Debate,,

Aquest diari madrileny dedica gran espai a la magna Assamblea de la Mancomunitat, i además de l'informació telegráfica, hi dedica el fons del dia 25.

En ell se comenten i posen front a front les dues polítiques de Catalunya i de'ls homes vividors de la política central i és lo remarcar l'unitat de voler que en l'afer de les Mancomunitats hi ha a Catalunya; la preparació gran d'aquesta per a regir-se administrativament per si sola, citant casos característics que això demostren.

Acaba dient, amb la primera de les conclusions de l'Assamblea, que si no s'aprovessin les Mancomunitats, se mataría la fe de molts en les vías parlamentaries per a satisfer les aspiracions de Catalunya, que «jugar con fuego es peligroso jugar».

Dr. Serrallach VIES URINARIES I RONYONS 12 a 2 y 6 a 7. Pelai, 40. Consulta económica, de 7 a 9, Jovellanos, n.° 9.

CASA MARTÍ
REGALS: Joieria, Platería, Rellotgeria Objectes d'art, Máquines fotográfiques, porcelanes, mobles, etc., etc., a preus sens competencia i de veritable ocasió. Estalvia temps diner tota persona que fa operacions en la mateixa. - Unica a Barna. St. Pau 28

De l'escola pública

Desordre administratiu en l'Ensenyança.- El centralisme.- Veus patriótiques

Mancada la governació de l'Estat espanyol d'aquelles poderoses intel·ligencies que fan marxar els diversos rams de l'Administració pública vers orientacions fermes i plenes de modernitat, impera per tots costats el desórdre més fondo. Els ministres, els subsecretaris i els directors generals, són purament polítics, fruit de l'intriga i del personalisme polític. L'element técnic no's veu enlloc; si s'obté algún avenç es perqué l'imposen els d'abaix, perque l'imposa el públic per medi de la seva indefinida cridoria. Els homes de l'Estat espanyol, els qui agabellen els alts càrrecs, no posseeixen aquella forta intel·ligencia per a portar un criteri, una orientació fruit de l'estudi i de la contemplació de la societat moderna. Es aquesta una de les pitjors crisis que pot sofrir un país. Per això l'administració pública és desordenada, sumament incoerenta quasi selvatge. No més un ideal, producte llegitim d'aquella crisi, es nota; no més el centralisme més descarat plana arreu.

Peró allá on l'anarquía és més potent i devastadora es en l'Instrucció Pública, en el ram de primera ensenyança. El previlegi i la dádiva constitueixen l'única orientació. Des del moment no cal parlar de pedagogía: d'això el ministeri no se'n preocupa. Al parlar de la primera Ensenyança a Espanya, s'ha d'anar a lo purament administratiu i exposar-se a deixar l'Alcubilla plé de fásciles; tal és el desórdre i la confusió. Les disposicions se succeixen una a l'altra vertiginosament, desautoritzant-se i contradint-se. El magisteri públic ja ha arribat a l'extrem de mostrar-se insensible: quan s'ha llegit bé, o s'ha discutit el decret o la R. O., ja ve una altra disposició derogant-la. Llegim un dia en una revista professional i baix el títol de «Paraules de rei», què'l quefe de l'Estat prometía davant una comissió de mestres del Nord que l'ensenyança no és descentralitzaría i al cap de poc és permeten escoles municipals a Madrid; és convoquen oposicions a Barcelona i quan tothom té els papers presentats es sospenen: s'estableix l'ascens per méritts i no és realitza, etc., etc.

L'administració de primera ensenyança fa pena; no hi han escalafons, ni categories segures, perque les disposicions duren un dia. Cal fixar-se, com a dato, amb la serie d'autoritats que existeixen a Barcelona totes elles en funcions que canvien cada dos per tres; són les següents:

Rector de l'Universitat.
Delegat regi de primera Ensenyança.
Junta provincial de primera Ensenyança.
Secció administrativa de idem.
Inspecció també de primera Ensenyança.
Junta municipal de lo mateix i Ajuntament.

Naturalment que amb tants superiors i tanta llegislació incoerent els mestres ja no saben a quina paret toquen i quina organització existeix. No més l'afany centralista és nota per damunt de tot.

Ara mateix un R. D. del 17 del passat octubre estableix l'oposició per les places de 2.000 pessetes per amunt además del concurs d'antiguetat. Peró estableix l'oposició a Madrid i com que per antiguetat és impossible arribar ni al sou de 2.000 pessetes, és clar que les esmentades places no més les podrán obtenir els de la «meseta» als quals l'oposició no'ls hi portará gasto. Els de la periferia haurán de quedar-se amb les places petites, mancats com están de medis per passar una bona temporada a Madrid. Heusaquí l'injusticia centralista de la qual és precis protestar perque perjudica al magisteri i especialment al magisteri catalá tant digne d'estima per lo que representa davant la societat i davant l'actual renaixement de Catalunya. Encara que en virtut d'aquella deplorable anarquía i sobretot tenint en compte el canvi de ministeri el R. D. susdit es deurá derogar ben aviat. Això és lo segur; en altre cas insistiríem.

⁂

En el «Clamor del Magisterio» setmanari que fan els mestres d'aquesta «provincia» s'hi publica cada setmana des de fa molt anys una secció setmanal titulada «Calendari Pedagógic» escrita en la nostra llengua i rubierta d'un esperit catalá que encisa. Va signada pel «mestre Jordi» seudónim de un dels mestres oficials de més prestigi i qui posseeix una forta cultura pedagógica. Es En Llorenç Jou i Olió, modest, intel·ligent conegudíssim dintre el magisteri públic.

El susdit «Calendari Pedagógic» sovint porta notes catalaníssimes, perque Mestre Jordi mira tot el moviment escolar baix la base del seu amor a Catalunya atemperant els comentaris en vista del públic que l'ha de llegir. I així la secció és catalana, orientadora i traspúa una gran il·lustració pedagógica.

En el número del «Clamor» que ha sortit aquesta setmana hi trobem com en tots noves i comentaris patriótics signats pel Mestre Jordi.

En una nota anuncia la propera publicació d'un llibre de lectura per a les escoles, editat per la casa Dalmau Carles de Girona. Será una antologia de treballs dels escriptors del nostre Renaixement i portará'l títul de «Garba». Será aquesta la tercera obra de lectura catalana que publican els simpátics editors gironins i l'ordenará En Lluis G. Pla jove poeta de Girona.

«Mestre Jordi» elogía la nova obra que será ben acullida pels mestres «ja que cada jorn que passa el catalá és més introduit en les Escoles de primera ensenyança tant públiques com privades.»

Volem reproduir íntegrá un altra nota nota del «Calendari».

«22. — «Prosa i Vers». — Aquest, de no equivocar-nos, será el títul del llibre que properament posará a la venda la casa Camí, tant antiga en el ram editorial de primera ensenyança. N'és autor En Manel Marinel·lo, mestre en el periodisme com en materies pedagógiques i pulcre en escriure en llengua castellana com en la nostra. Editar llibres catalans sol ésser sempre mal negoci, per manca de mercat, puix la gent catalana som pocs mil·lions; peró editar un llibre catalá pels infants és gairebé un heroisme de desprendiment, puix se pot tenir per descomptat que, fins en el cas d'éxit, els beneficis són petits. Les families no hi estáu gaire per a comprar llibres redactats en catalá. Entre nosaltres, arribant a l'extrem de creure en absolut que la paraula és la ciencia, l'ideal de la Escola sembla consistir en una sola cosa: apendre la llengua castellana; de manera que'ls dos objectius primordials de l'ensenyança — l'instrucció, l'educació — són supiantats per un fí bo, peró inferior: apoderar-se d'un idioma, que no és el matern. Sortosament aquest camí se considera, de poc en poc, errat en la nostra terra, i els autors i els editors comprenen que és necessari oferir llibres que, escrits en la llengua que ja coneix el noi a l'ingressar en l'Escola, més fácilment li serveixin per a proporcionar-li idees noves i cultivar-li la conciencia. L'altre dia elogiavem a En Dalmau i En Pla, de Girona; avui alabem a En Camí i En Marinel·lo, de Barcelona.»

Encara acaba la secció dient que aparéixerá ben prompte «Flores Escolars» d'En Salvador Genís «qui fá temps era un dels pocs que en nom de la pedagogía racional predicava la conveniencia d'usar el llenguatge matern además de l'oficial castellá en les escoles públiques».

Es amb un gran goig que apuntem aquest desvellament en el Magisteri públic catalá. Són veus isolades que troben eco i són acaronades a Lleida i Tarragona i augmenten l'eficacia de l'escola que voldríem integralment catalana, com és just i necessari.

De Política

Notes i comentaris

Per a "La Tribuna,,

«La Tribuna», diari independent, segons ell, però completament entregat a les ambicions gremials i ferm defensor de les aigües del Balira, publicà ahir un solt que és senzillament una indignitat. Cap periòdic amb una mica de serietat hauría fet lo que feu ahir «La Tribuna», diari neutral i independent.

Això de fer-se eco de totes les miseries i despits que s'arrocegueu pel carrer, pot fer molt independent, però de fet és d'una manca absoluta d'equanimitat. Es, per altra part, molt semblant a la feina de certs periòdics d'escàndol.

Contra'l que ha suggerit, o escrit el solt, tots els desprecis nostres i de la nostra comunió política. Això'l descalifica definitivament.

Per lo demés, EL POBLE CATALÀ, viurà més de lo que'ls nostres enemics voldríen. No tenim per a que avergonyirnos de la nostra honrada pobresa, però aquesta no és tanta que hàgim de viure supeditats a la voluntat d'un home, ni a combinacions deshonorables.

L'alcaldía de Barcelona

En unes declaracions que «El Noticiero» posa en boca del senyor Sagnier, se confirma que'l quefe del Govern li ha ofert l'alcaldía de Barcelona.

Sembla que al mateix càrrec aspirava el senyor Bartrina, a qui En Dato ofería els governs civils de Lleida i Girona, no acceptant-los aquell.

S'afegeix que se li concedirà al senyor Bartrina un càrrec d'importancia.

El lunc a En Cuadras

Avui tindrà lloc en el C. N. R. del carrer d'En Pelai, el lunc en obsequi a En Josep Cuadras.

Són moltíssimes les personalitats que han anunciat llur assistencia o adhesió. Entre elles, per a no allargar la llista, esmentarem els noms d'En Pere Corominas, Jaume Carner, Jaume Ramón Sirerol, Ribera i Rovira, Casanellas, Eguía, Layret, Bastardas, etc.

L'acte començarà a les cinc de la tarde essent servit el lunc pel nostre correligionari senyor Puigdomènech.

Convé a vosté
visitar la grandiosa Exposició d'Abrics i Novitats que tindrà lloc tot el dia d'avui en els Grans Magatzems
EL BARATO

EL AÑO EN LA MANO
Almanac enciclopedia-popular de la vida pràctica
EDICIO ECONOMICA. . . . . Ptes. 1'50
" DE LUXE . . . . . " 2'00
De venda en totes les bones llibreries d'Espanya i Amèrica

Varies

Amb l'exprés d'ahir matí arribaren de Madrid els senyors Cambó, Moles, Ventosa i Calvell, Bosch i Alsina, Sala, Carner, Dasca, Sagnier i Vila.

—Ens ha visitat el jove Josep Erviti per a participar-nos que, no podent estar de cap manera conforme amb les declaracions descaradament monàrquiques fetes per En Melquiades Alvarez en el banquet del Palace Hotel, s'ha separat del partit reformista, presentant la dimissió dels càrrecs que hi desempenyava.

L'homenatge a En Malats

Constituí l'homenatge que's tributà ahir matí a la memoria d'En Joaquim Malats, una bella demostració de les grans simpatíes i de la general admiració que en vida sabé inspirar-se l'inoblidable pianista català.

En Malats havía adquirit una ben guanyada anomenada en tots els centres musicals d'Europa, per la seva perfectíssima execució en el piano i per l'art, pel sentiment amb que interpretava les composicions que executava; era un gran artista, del qual Catalunya n'ha d'estar orgullosa de comptar-lo entre'ls séus fills més ilustres.

L'acte tingué lloc en el carrer de les Cortes Catalanes, xamfrà al de Balmes, davant de la casa número 667, en el qual hi visqué llarga temporada i hi morí el gran artista. En un dels panys de la paret hi havía la llosa commemorativa, tapada amb una cortina de vellut de seda color carmesí.

Abans s'havíen reunit en la plaça de Teruàn, els mestres i delegacions, la Banda Municipal, les riques i sumptuoses senyeres de l'Orfeó Català, de l'Orfeó Gracienc, de l'Orfeó Montserrat, de l'Orfeó Barcelonès, Schola Orphònica, i les societats corals Euterpe i Catalunya Nova, de l'Associació Wagneriana i la de l'Associació de Chors d'En Clavé; la Comissió executiva de la lápida commemorativa, don Gaspar Brunet, don Ignasi Iglesias, senyor Cardunets i altres; la representació de l'Ajuntament, senyors Serraclara, David Ferrer, Josep O. Martorell, el representant del governador, senyor Vidal; els mestres compositors Lamote, Mas i Serracant, Millet, Morera, Martínez, Inbert, Borrás de Palau, Sanxo Marraco, etc., i tots els professors de l'Escola Municipal de Música, el gran amic d'En Malats, En Granados; En Joaquim Cabot; representació del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Industria i le moltes altres corporacions i entitats.

Don Gaspar Brunet, president de la Comissió executiva d'aquell homenatge a En Malats, va pronunciar afectuoses paraules per al gran artista, per sos mèrits, per l'admiració que tots sentíem per ell, que al morir feu naixer en tots el desig de perpetuar la seva memoria, indicant-se l'idea de l'homenatge que en aquell moment se li estava tributant; posar una llosa de marbre en la casa on visqué, on hi estudià, on s'hi inspirà per a les grandioses execucions que tant ens havíen fet sentir i aplaudir, on hi morí, i hi exhalà el darrer alè de vida. Aquí hi hem posat una llosa de marbre amb son retrat per a que les generacions vinentes tinguin memoria del gran artista que avui tots plorem. El senyor Brunet fou aplaudidíssim.

N'Ignasi Iglesias, també de la Comissió executiva, va pronunciar un inspirat i eloqüent discurs a la memoria de l'excels pianista, indicant que ell, ademés de admirador, havía sigut son company d'infantesa, recordà al mestre de primeres lletres que ambdós tingueren, a don Mariàn Brossa; recordà al primer professor de música, don Joaquim Draper, que tingué En Malats, obrint-li el camí de l'art, que tants triomfs havía de valer-li, i li va predir la carrera gloriosa que seguiría.

Assenyalà aquella casa on havía viscut, treballat i mort el gran artista, com una fita d'or en l'historial de l'art musical de Catalunya; s'afermà que no sols és artista el creador, el compositor, sinó que també ho és en grau superlatiu el gran interpretador de les composicions, com ho testimoniava en vida el gran Albeniz quan sentía interpretar «Iberia» per En Malats, dient que aquest li feia augmentar en valor artístic la seva composició tant celebrada.

En una parrafada plena de sentiment digué que en nom de Catalunya, en nom de tot el poble de Barcelona, representat allí per personalitats de tots els séus estaments, li portava un petó i una abraçada com expressió íntima del gran record que per ell sentim.

Acabà pregant en nom d'aquell gran concurs d'amics i admiradors de l'eminent artista Malats, pregant al representant de l'Ajuntament per a que porti al Consistori l'esperit d'aquella bella festa de ciutadanía, i demanin als regidors que perpetuin la figura del gran pianista Malats, posant son buste en un monument que s'alci en els Jardins de l'Escola Municipal de Música, de la quall ell n'havía sigut deixeble, donant així patent de sabiesa a la mateixa Escola que fa artistes tant eminents.

Entre aplaudiments pregà al senyor Serraclara que se servís fer córrer la cortina i destapés la llosa dedicada a perpetuar la memoria del gran artista.

Mentres la Banda Municipal tocava la marxa dels reis d'Aragó, el senyor Serraclara destapà la llosa de marbre, i el públic esclatà en una ovació.

La llosa és de marbre blanc, allargaçada verticalment i cobriclelada per una garlanda de llorer esculpida en el mateix marbre.

«En aquesta casa, fogar de l'artista plorat per Catalunya, hi va deixar de existir el gran pianista En Joaquim Malats el dia 22 d'octubre de 1912.»

Al peu hi ha un medalló amb el bust d'En Malats, d'una perfecta semblança.

Aquesta hermosa llosa artística és obra dels celebrats escultors els germans Lucià i Miquel Oslé.

A sota de la llosa hi havía un ram de branques d'olivera i de crisantemes blanques enllaçades per una hermosa cinta de seda amb afectuosa endreça al gran artista per la Comissió executiva, ram que demà serà dipositat damunt de la tomba d'En Malats.

El regidor senyor Serraclara, portant la representació de l'alcalde de Barcelona, que no havía pogut assistir à l'acte, saludà efusivament a la familia d'En Malats, allí representada per son germà, a la Comissió executiva, als Orfeons, a les societats corals, als mestres músics, als admiradors i a tot el poble allí congregat que s'honraven a sí mateixos honrant a un gran artista, fill de la nostra terra.

S'encarregà de participar i defensar en el Consistori la proposta de l'Iglesias d'alçar un monument a En Malats al jardí de l'Escola Municipal de Música, perquè En Malats fou un fill il-lustre de la nostra ciutat, nascut al carrer de la Princesa, número 29, i un deixeble eminent de la nostra Escola. Era un executor excel-lentíssim que sublimava l'art musical, aplaudit i celebrat per tot el nostre poble com se demostra avui amb aquest acte, en el qual hi prenen part representacions de tots els estaments, sentiment popular que interpretà molt bé la Comissió executiva al pendre l'iniciativa d'aquest homenatge commemoratiu. Aquest acte ha d'ésser un gran lenitiu per a la familia que'l va perdre per a entregar-lo a la gloria. En Malats ja no és de sa casa, de sa familia, sinó que sa memoria pertany a Barcelona i a Catalunya. Visca Catalunya!

Tota la concorrencia esclatà en un visca i en aplaudiments.

Totes les representacions pujaren al pis principal de la casa on foren rebudes per la senyora viuda, pels hermosos fillets i pel pare polític d'En Malats.

Reberen les salutacions de tots i el senyor Serraclara rebé el que procuraría que'l Consistori compís el projecte de posar el bust d'En Malats en els jardins de l'Escola Municipal de Música.

La senyora viuda, afectadíssima, molt emocionada, va donar a tothom les més corals mercès pel bon record que havíen dedicat al seu plorat espòs, de lo qual en guardarà eterm agraiment.

Totes les senyeres desfilaren i s'inclinaren davant de la llosa i retrat d'En Malats i lo mateix va fer tot el nombrós concurs allí reunit.

La festa resultà magnífica.

De Teatre Català

Avancen ràpidament els treballs de renovació del vell Circol de Propietaris, de Gracia, l'edifici del qual s'ha destinat a acullir, des de la present temporada, el Teatre Intim, que dirigeix N'Adrià Gual.

La restauració del teatre es fa amb cura exquisida, i per lo que hem vist podem assegurar que serà una sorpresa per a la gent. Sens dubte, l'«Auditorium», nom amb que's bateja el nou colisseu, serà un dels millors teatres de Barcelona.

Ja es prepara l'inauguració, que tindrà veritable caràcter de solemnitat

«Mireia», el poema d'En Mistral, el gran poeta de Provença, a qui la seva patria acaba de glorificar, serà representat amb tots els honors, segons adaptació pacient i conciençuda que està fent l'il-lustre poeta i dramaturg, N'Ambrosi Carrión.

⁂

Ha entrat a formar part de la companyía del Teatre Principal, la distingida actriu catalana donya Dolors Pla.

⁂

Es troba malalt, encara que afortunadament la seva malaltía no sigui de les que alarmen, el nostre distingit amic En Francesc Curet, director de l'important revista «El Teatre Català»

Li desitgem una completa i ràpida millora.

⁂

L'altre dia don Angel Guimerà i don Pere Aldavert, tots dos ferms amants de Catalunya, forçosament van passar unes quantes hores de profonda amargor.

Es el cas que, trobant-se a Barcelona, el distingit escriptor norueg Karl August Haberg, aquest il-lustre hoste nostre va demanar per a veure una representació d'alguna obra catalana. Els senyors Guimerà i Aldavert, amb molta pena, sens dubte, varen haver de confessar que, per ara, en aquesta temporada, no'n teníem de Teatre Català; veient-se obligats, per a complaure al nobilíssim escriptor estranger i per a evitar un ridícol i una vergonya a la nostra terra, a trasladar-se a la propera ciutat de Badalona, on una companyía d'aficionats, purissims artistes, representava, en el Teatre Zorrilla, la gloriosa tragedia «Mar i cel» del mestre Guimerà.

⁂

El notable primer actor En Jaume Borràs, dies ha que's troba delicat de salut, havent tingut de deixar la direcció de la companyía catalana que, amb èxit extraordinari, ve actuant de principis d'aquesta temporada, en el Teatre Foment Andreuenc, de la barriada de Sant Andreu.

Fem vots per la seva més ràpida i absoluta millora.

ESTÓMAGO

Curación del 98 por 100 de las enfermedades del estómago é intestinos con el Elixir Estomacal de Saiz de Carlos. Lo recetan los médicos de las cinco partes del mundo. Tonifica, ayuda á las digestiones, abre el apetito, quita el dolor y cura la

DISPEPSIA

las acedías, vómitos, vértigo estomacal, indigestión, flatulencias, dilatación y úlcera del estómago, hipercloridria, neurastenia gástrica, anemia y clorosis con dispepsia: suprime los cólicos, quita la diarrea y disentería, la fetidez de las deposiciones y es antiséptico. Vigoriza el estómago é intestinos, el enfermo come más, digiere mejor y se nutre. Cura las diarreas de los niños en todas sus edades.

De venta en las principales farmacias del mundo y Serrano, 30, MADRID

Se remite folleto á quien lo pida.

Museu Comercial d'Hongría

Abans d'ahir al matí es celebrà l'inauguració del Museu Comercial d'Hongría, instal·lat al pis principal del número 3 de la Plaça Reial.

Assistiren a l'acte l'alcalde accidental senyor Mir i Miró i els regidors senyors Matons i Marcilla, i entre altres distingides personalitats el senyors Cabot, Amengual, Rafols, Torner, Ramos, Alié, Gassó i Marí, etc., etc.

Obert l'acte, Mr. Szel, delegat del ministeri de Comerç hongarès, pronuncià un discurs, fent vots per a que'ls comerciants d'ambdós países siguin les avançades de l'exèrcit de pau de nacions tant allunyades com Hongría i Espanya.

Seguidament el cònsol general d'Austria i Hongría, Mr. Szentmizlossy, s'adherí a les manifestacions del senyor Szel, declarant oberta l'Exposició.

Acte seguit, don Victorià Singla, llegí una conferencia sobre'l progrés d'Hongría, il-lustrada amb projeccions.

La sessió, que fou agradabilíssima, acabà amb un espléndid lunc en el que brindaren el cònsol general i el senyor Mir i Miró.

De l'Ajuntament

Comissions

La comissió de Reforma ha accordat, acceptant l'informe que sobre'l particular va fer el senyor Abadal, continuar els túnels per les seccions segona i tercera de la via Laietana, i al mateix temps demanar al Govern autorització exclusiva per a tots els serveis que's puguin establir en el subsol de tots els carrers de la ciutat, sigui un metropolità, sigui qualsevol altre servei.

S'ocupà també en el sospitós assumpte de la construcció de l'Escorxador nou, que'ls radicals volen resoldre a marxes dobles — se tracta de molts milions — i s'accordà demanar informe tècnic al senyor Falqués, arquitecte; informe jurídic al quefe de Foment senyor Planas i econòmic al d'Hisenda senyor Vidal i Guardiola, sobre la proposta de l'únic concursant, el francès M. Gerard.

Els informes han d'estar llestos el divendres vinent.

—Ha accordat la comissió de Foment: reconstruir la paret de contenció del camí conegut per «Torrent dels Goços», feta malbé per un aiguat, i fer-hi una passarel-la un xic alta per als transeunts.

Posar dos llums elèctrics a l'entrada de l'Escola d'Arts del Districte X.

Quedar enterada de que'l governador ha desestimat un recurs que'l contractista don Raimond Torres presentà contra l'accord municipal donant per llest el servei de carros per al regat de la via pública.

Modificar l'accord de cessació del servei de carros per als cementiris, jardins i arbrat en el sentit de que s'ha d'entendre que cessaràn als sis mesos de notificat l'accord al contractista.

—La comissió d'Aixamplis ha accordat aprovar el projecte d'aceres i paret de tanca i pressupost de 16,520 pessetes, que s'ha de construir als solars del mercat del Ninot; demanar autorització al ram de Guerra per a fer urinaris al parc de Montjuic i exposar al públic la nova rasant del carrer d'En Salvà, encreuament amb el camí de Valencia.

Se van fer mocions demanant posar una font a l'encreuament Calabria i Provença, i renovar el paviment del burlader de davant de l'estació de Sarrià i del de la Rambla de Catalunya, davant d'Eldorado. Això darrer, a instancia del senyor Garriga.

—Se reuní la sub-comissió de pressupostos i deixà llest el de Foment, modificant un xic el que presentà aquesta comissió, i fent reserves sobre altres punts que seràn tractats en plena comissió d'Hisenda.

Se canviaren impressions sobre la substitució dels consums, no acordant-se rès per ignorar lo que pensen els radicals, ja que cap d'ells hi assistí.

El president senyor Lladó se declarà resoltament partidari de la substitució.

Varies

Uns veins del carrer de la Cequia Comtal (Clot), se queixen de que un particular ha montat una barraca-tòmbola a la cantonada del núm. 12, sense permís del propietari ni de l'autoritat, i amb l'agravant de que priva la llum a una botiga.

—El president de la Diputació Provincial visità a l'alcalde per a donar-li les gracies per la part que prengué l'Ajuntament en els actes en pro de les Mancomunitats.

—El divendres, dia 14, se reunirà la Junta de Vocals Associats per a tractar de la subvenció de 10 milions a l'Exposició d'Electricitat, lo dels serveis funeraris i algún altre assumpte.

—Dimarts, a migdia, l'Ajuntament anirà a fer la visita oficial al governador nou senyor Andrade.

—Durant 15 dies, a comptar des de l'inserció del corresponent anunci al «Boletín Oficial», estarà exposat al públic el projecte de nova distribució dels serveis d'urbanització de la plaça de Tetuàn, a fi de que dintre de dit plaç puguin formular-se les observacions que s'estimin convenients respecte del particular.

—L'alcalde ha firmat l'autorització per a vendre carn de l'Argentina en taules exclusives als mercats de Sant Josep, Sant Antoni, Ninot, Concepció, Abaceria i Llibertat.

Del Govern civil

Obsequi al senyor Francos

Divendres a la nit els reporters que fan informació al Govern civil i alguns corresponsals de diaris de Madrid, obsequiaren al senyor Francos Rodríguez amb un banquet, en el Restaurant Martín.

Hi havíen presents don Antoni Larrad, redactor d'«El Diario Mercantil» i d'«El Diario del Comercio»; don Nicolau Moreno García i Navarro, redactor de «La Tribuna» i d'«El Día Gráfico»; don Carles Oleiza, redactor d'«El Liberal»; el senyor Costa i Deu, de «La Veu de Catalunya»; el nostre Pere Casals, per EL POBLE CATALÀ; don Jesús Pardo, redactor d'«El Diluvio»; don Didac Priu, redactor de «La Vanguardia»; don Modest Sandoval, redactor d'«El Diario de Barcelona»; don Enric Sansegundo, redactor de «La Publicidad»; don Josep Ibàñez Jaso, redactor de l'Agencia Fabra; don Lluis Jener, redactor de la Premsa Associada i don Rafel Mainar, redactor del trust.

Va rebre's l'adhesió del redactor de «Las Noticias» senyor Hostench.

El nou governador i els seus propósits

Ahir nit a l'arribar de donar comiat al senyor Francos, rebé el nou governador als periodistes, poguent sentir de llavis d'ell els propòsits que s'ha fet per a governar Barcelona.

El senyor Andrade parlà bastant extensament, poguent en sustancia dir que's demostrà un home recte, justicier, amant de la llei i sobre tot molt auotnomista, molt.

—Jo, deia, tinc el propòsit de fer justicia a tothom sense prejudicis de cap mena i sempre dintre la llei.

Vinc a aquí tenint bé l'impressió de l'estat polític de la ciutat, sabent els elements que aquí predominen. Jo no'm decantaré per uns ni pels altres, per a mí serà igual el regionalista, el nacionalista que'l radical i el carlí i tots els demés.

En aquests terrenys i en tots els altres de caràcter intern del Govern civil, m'atendré a aquestes normes: justicia sempre, favor sempre que pugui.

De totes maneres jo parlo per lo que té relació amb els meus propósits em manca orientar-me, fer visites, pendre bé el pols a la ciutat.

De moment la qüestió que més difícil d'arreglar per a resoldre, és la de l'alcaldía, la qual penso que potser no podrem resoldre fins passades les eleccions. El ministre m'ha demanat informes, però jo no li puc dir rès fins tenir prous elements de judici.

Perquè aquí la politica és bon xic diferent de molts lloes d'Espanya. Catalunya fins a cert punt es pot dir que's governa a sí mateixa.

Aquí el senyor Andrade feu una defensa de l'autonomía que no sembla sinó que en el país d'Espanya sigui ja tothom autonomista.

Quina llàstima que les obres no responguin a les bones raons!

Parlant de la nostra ciutat ponderà la seva condició de població treballadora i bella.

També digué que segurament faría algunes reformes en la policía.

Diu que des de Madrid es fan gestions per a que segueixi en la Capitania de Catalunya el general Weyler.

El senyor Francos

Anit, en l'exprés de les vuit, marxà a Madrid, el governador dimissionari, senyor Francos Rodríguez.

A despedir-lo a l'estació del Passeig de la Duana, acudiren totes les autoritats i gran nombre de persones de significació política.

El nou governador l'acompanyà fins al Baixador del Passeig de Gracia.

Notes de Sport

Foot-ball

Madrid-Barcelona

El partit d'ahir no fou pas lo amistós ni tampoc lo interessant que s'esperava.

Els petits incidents succeits en el transcurs del match i el resultat de 7 goals a 0, a favor dels nostres, no proven bé.

L'impressió que a nosaltres ens ha produit el Madrid? Es solament d'equip mediocre; en el Madrid veritablement hi han i une notables: En Rosizky. En Machimbarrena, el mateix Baonza, entre altres, però el reste de l'equip el trobém en general molt fluix.

Entre aquests, hi trobem a son porter, que al nostre concepte, se portà malament a més no poguer; a no ésser el's, estem segurs que la débacle del Madrid obeí en gran part a son porter. Les seves inoportunes sortides, sobre tot, fou lo més sobressortint de sa dolenta tasca.

Els defenses, treballaren molt, això sí, però també molt inútilment; ademés l'abusar quelcom de les cargues, els feu un xic antipàtics al públic; la línia de mitjos que venía precedida de més fama, fou efectivament la millor línia madrilenya; no obstant, els séus magnífics passos als séus davanters, queien la major part de les vegades, en el buit, lo que feia casi nuls tots sos esforços.

La línia d'atac, que combina bastant, pateix de molts i molt greus defectes; entre ells la poca decissió en el shoot. Això els feu perdre excel-lents ocasions per a marcar.

Tot això, davant del formidable onze que presentà el Barcelona, que ahir es multiplicà extraordinariament, feu que'l partit es transformés en una formidable derrota dels madrilenys, que no creiem en fossin tant merexedors.

El partit, sense ésser tampoc lo interessant que s'esperava, no fou pas un partit del tot ensopit, car en ell s'hi vegeren bones jugades.

Recordem el segón goal de la tarde, fet com el primer per En Carlier, d'una arrancada, aprofitant una gran passádá d'En Perci.

El tercer, obtingut per un preciós «headino» de l'Alcàntara, que fou llargament ovacionat.

I el darrer, marcat d'un formidable shoot d'àngul d'En Wallace.

Els demés goals, s'els distribuiren N'Alcàntara, En Carlier i En Greenwell, que tirà un penalty.

Dels nostres foren molts i molts els que's distingiren, especialment En Peris, En Carlier i En Perci.

Els demés tots compliren. N'Alcántara, certs moments fluixejà.

Arbitrà l'Hodge amb molt encert.

Esperem el partit d'avui per a jutjar molt més detingudament, el team madrileny.

ESPECTACLES

TEATRE CATALÀ ROMEA

Companyía de Joan Balaguer. Avui diumenge tarde a dos quarts de quatre. «El secreto de Polichinela» i «Tenorio modernista». Nit a un quart de deu

Malvaloca

Tenorio modernista

Demà dilluns tarde a dos quarts de quatre «La fuerza bruta» Benavente. «El nido», Quintero. Nit segona d'abonament Gran moda. «Malvaloca». Se despatxa en Compiaduría.

Tívoli Circ Eqüestre

Avui diumenge dues grans funcions Tarde a les quatre Nit a un quart de deu. Prenent-hi part tots els artistes de la companyía. Exit creixent de la Familie Fredsani 8 persones, Les Futami sis japonesos Les Barros Mr Gill's, l'home dels dits d'acer, Mr Navarro, Mr Souan i Up and Dow i demès. Demà dilluns tarde matinée infantil, Nit gran programa Dijous debut de Mr Rio Hartham amb la seva gran companyía de 32 goços Dissabte notable debut Sister Melilio 5 senyoretes El dia 10 grandiós debut de Mr Soliothi amb sa feroige col·leccio de nou lleons i 3 tigres, 12 feres,

Teatre de Novitats

Gran companyía dirigida per l'eminent Com Ermette Zacconi Avui diumenge Nit a un quart de deu Funcio extraordinaria de benefici i comiat de Com Ermette Zacconi, posant en escena la tragedia en 5 actes

OTELLO

creació del beneficiat. Als senyors abonats se'ls reservará les seves localitats fins les 6 de la tarde

Teatre Novitats Demà dilluns dues grans funcions tarde i nit

2 drames, 14 actes

Don Juan Tenorio

El Nuevo Tenorio

Protagonistes senyor Tressols i senyora Badillo. Entrada general 17 céntims Entrada i butaca 1'65 pessetes Se despatxa en Compiaduría

Teatre de Novitats

GRAN COMPANYIA DRAMATICA DE

Roser Pino

S'obre un abonament a diari per 10 funcions Debut dia 7 Per els encárrecs a l'Administració del Teatre

Teatre Nou Gran companyía de sarsuela i opereta dirigida per Joaquim Montero de la que formen part Agueda Lopeteghi i Pura Montoro. Avui diumenge tarde a dos quarts de quatre especial Primer L'éxit del dia «Arriba el telón». Según Encert teatral «Ya está arriba el telón». La tornada de la Paralela. Imitació immillorable de Pastora Imperio per Pura Montero. «El Tenorio de Santa Perpetua», per Montoro. A les sis especial Primer «El casament d'En Tarregada» Según L'estrena d'ahir «Baldomero Pachón» 2 actes dels senyors Paso i Abati i mestre Alonso. Nit a dos quarts de deu funció sencera. Primer «Baldomero Pachón» dos actes Según El grandiós encert teatral «Ya está arriba el telón» Aviat «El rey joven»

COMIC Gran companyía dramática dirigida per l'eminent primer actor Enric Giménez. Primera actriu Aurelia Morelli. Avui diumenge programa colossal. Tarde, a dos quarts de quatre. Nit, a les nou. Dos drames, 14 actes de gran i veritable éxit per son conjunt de primerissim ordre

Don Juan Tenorio

i El Nuevo Tenorio

interpretats pels ovacionats i excelents artistes senyores Morelli i Tornamira, i senyors Giménez, Guitart, Santolaria Pigrau Pep Alfonso etc. Butaques de platea, incloses timbre, 1'15 pessetes.—Dilluns, tarde i nit: «Don Juan Tenorio» i «El Nuevo Tenorio».

TEATRE APOL

Avui diumenge. El millor conjunt de Barcelona. Dos drames dos, 14 actes, 14. Tarde a dos quarts de quatre. Nit a les nou en punt. Els famosos drames en 7 actes cada un

Don Juan Tenorio

El Nuevo Tenorio

amb espléndid apoteosi del àmor. Demà dilluns diada dels morts, Tarde i nit darrera dels drames «Don Juan Tenorio» i «El Nuevo Tenorio»,

Saturn Parc

Obert i amenitzat per la banda d'Alcàntara dijous tarde i dies festius matí i tarde Entrada de passeig 10 céntims.

TURO PARK

Gran centre d'atracció. Obert tots els dies des de les 10 del matí a les 7 de la tarde. Avui diumenge al fer-se fosc gran castell de focs artificials pel pirotécnic Saura Banda militar, Putxinel-lis, Sardanes, Café Restaurant

ENTRADA 25 CENTIMS

Dijous sorteig de un preciós burret.

FRONTO COMTAL

Gran éxit del jóc net. Gran partit extrordinari per a avui tarde a un quart de cinc

ROJOS: Salsamendi, Altamira.

BLAUS: Echevarría Erdoza.

Detalls per cartells.

Concerts

Palau de la Música Catalana

DIES 10 i 13 NOVEMBRE, VESPRE. CONCERT PER L'EMINENT VIOLINISTA

M. CRICKBOOM

Detalls i programes: Magatzem de música Casa Dotesio, 1 i 3, Porta de l'Angel.

ROYAL CONCERT «MUSIC-HALL»

Marqués del Duero, 105, davant Teatre Comtal Grans Concerts tots els dies tarde i nit, per una important «Companyía de Varietés».

ALCAZAR Gran Café Concert. Restaurant de primer ordre Sarçuelas alegres. Continuament Grans Debuts

Gran Edén Concert

Assalt, 12.

Music-Hall, Conçert. Restaurant Parisiès.

Cinematógrafs

Gran cine saló Doré

Avui diumenge grandiosíssima sessió matinal d'onze a una amb un hermós programa de pel-lícoles i atraccions. Sessions de dos quarts de una tarde a dos quarts de nou. Atraccions que alternaràn:

Mariani i Totti

clowns ovacionats diariament pel seu xisós treball.

Heymels

ciclistes còmics de gran éxit. Ovacions a la gran cançonetista d'aires regionals

La Sevillita

diariament se veu obligada dita artista a cantar 7 o 8 «couplets» per a complaure al públic que la aplaudeix amb delirl.

Exit sens igual de l'hermosa ballarina

Bonita Iberia

Ovacions, entusiasme sens igual de Miss Venoska amb els seus

1-2-3-4-5 lleons 1-2-3-4-5

lleons, lleons, lleons, lleons, número sens igual, lleons, lleons, lleons.

Nit gran funció completa. Programa de cinematògrafs i

5 colossals atraccions, 5

Dimarts debut del negre «Bacchus and Meallan» balls americans.

EL SIGLO

GRANS MAGATZEMS

Darrers díes de la

Gran Exposició i venda de

Novitats d'hivern

a preus considerablement reduits

Trajos, Abrics, Berrets Bates, Bruses, Faldilles, Refaixos, Davantals, Manteletes, Nubes Bufandes, Genre de punt, Pells i Cotilles'

Llanería, Velluts, Forros

Teixits i estampats de coto

Corbates, Calçat per a cavaller, etc., etc.

Dietari "El Siglo,, per a 1914

El més complet, útil i económic. Un, a ptes. 0'75

Lunc popular

en obsequi a En Josep Cuadras per la seva brilant intervenció en nom de les Joventuts Federals Nacionalistes Republicanes en l'organització de la manifestació pro-Mancomunitats.

2 novembre 1913 a les 5 tarde

Estatge del C. N. R. de Barcelona

Pelai, 42, primer

Plana literaria i artística

Un cabell blanc

Aquest matí prenent el sol,
m'estava a l'hort de casa meva,
fruint el goig del primeé esclat
anunciant la Primavera.

M'estava abstret i pensatiu,
tot rellegint cabories velles...
Sento trepig, aixeco els ulls
i veig la mare riallera,
que's va acostant, pausadament,
escampadora de tendreses.

Al sè prop meu m'agafa'l cap
i, riu que riu, me fa una festa;
llença un sospir batent-li el cor,
i, amanyagant-me'ls cabells negres
amb els seus dits, freds i arrugats,
nerviosament, fent la distreta,
me n'ha arrencat un de tot blanc,
avisador de ma vellesa.

. . . . . .

I m'ha deixat sense di un mot,
banyada en plor i el cor alegre;
i jo m'he dit, bui somrient:
—No vol que'l fill la faci vella.

IGNASI IGLESIAS

La malaltia d'En Maupassant

En l'excel·lent revista «Aresculape», que nosaltres tindrèm l'ocassió de citar, el Dr. Maurici Pillet, ha dedicat, repartint-ho en diferents números, un estudi molt documentat i del mes gran interès sobre la malaltia d'En Maupassant. No ens es pas posible donada de la seva extensió, de resumir-ne la part demostrativa. Mes nosaltres desglosarem un passatge de la conclusió. Segons els Dr. Maurice Pillet En Maupassant era un «epileptisant» i sobre aquesta degeneració primera varen venir a empeltar-se l'infecció especifica i les intoxicacions. Fatalment, sense lluita posible, la paralissis general debía produir-se i donar el resultat que donà.

«Fins a la darrería Maupassant va sostenir una lluita feresta contra'l seu mal. Hi ha díes deia ell — en els quals em sent operdut, anorreant, cego. El cervell gastat, i encara viu... No ting cap idea que se relacioni, oblido els mots, els noms de tot i les meves al·lucinacions me destroen... No puc escriure... es el desastre de la meva vida».

Es impossible negar que Maupassant tenía conciencia de son estat. Al contrari, se feia visitar per tots els metges, seguint fidelment els seus concells i anant docilment per a oveir-los de Champel a Divonne i d'Aix a Luchon. Provant de continuar les seves ocupacions, provant d'escriure dissimulant enfront la seva mara, fent apart son testament, decidit a matar-se quan tota esperança fos perduda, confiant sempre malgrat tot... El primer de janer de 1892 Guy de Maupassant provà de matar-se. Se sab com després d'haver tingut a taula, a casa la seva mara, aracs delirants, i havent-se'n segons sembla, donat compte, Guy de Maupassant tornà a sa casa, feu marxar als criats, provà de matar-se amb son «revolver» i després, finalment, es ferí el coll amb un talla-papers.

Cal remarcar que Maupassant no s'en adonà que les seves bales havíen sigut tretes del «revolver» i en segón lloc que després d'haver-se l'eument ferit no reincidí, peró es posà a donar terribles aucs.

Aquest intent de suicidi donava clara idea de la degeneració de Maupassant.

Més dit això, podem negar tota conciencia a aquest acte i declarar amb M. Lagriffe que Maupassant estava ja del tot afollat? Si Maupassant havía ja perdut a aquell día tot domini sobre ell mateix, no hauría restat inconcient i estupit en la taula de casa la sev amara? Els parálitics generals per altra part, en el periode de demencia, no solen atentar a la seva vida.

I després aquest intent de suicidi estava previst i temut pels que estaven a l'entorn d'En Maupassant, el qual ja ho havía donat a entendre, des de feia molt temps: «acabaré boig? si es que si digueum-ho; entre la bogería i la mort jo no dubtaré pas.»

Certament Maupassant n otingué la suficient energía per a acabar son acte, i la sensació del gavinet entrant a la carn, va ésser probablement a l'acte, el punt d'arrancada de les idees delirants que s'emportaren la darrera resquicia de juí, en el seu vertic. Mes quan un veu el desgraciat novelista posar en ordre, vuit díes avans, els seus afers, i escriure les seves tristes lletres desesperades, on ell anunclava la seva pròxima fi, no tenim el dret de dir que les darreres resplandors intelectuals d'En Maupassant se concentraren sobre l'idea obsesionant del suicidi, i que l aseva darrera manifestació humana, fou aquest gest l'libertador, mig voluntari mig impulsiu, en el qual la conciencia i inconciencia se disputaven la preponderancia ?

En tot cas aquest fou el darrer llampec. Alguns jorns després Maupassant era conduit a la casa de salut del Dr. Blanche.

«Amb de marxar-hi els seus amics piatosos, el duguerem a veure una darrera vegada el seu «yacht»; «Lligat, els braços, subjectats per la camisa de força, el desgraciat fou conduit a la platja. Bel-Amí es balancejava dolsament sobre la mar. El cel blau l'aire transparent, la ratlla elegant del seu «yacht» benvolgut tot això pareixía calmar-lo. La seva mirada de vingué dolça... contemplà llargament la seva nau, amb un esguart melancólic i entendrit... remogué els llavis mes cap só va eixir de la seva boca.

Se l'emportaren. Ell es girà diferentes vegades per a veure el Bel-Amí. Els que rodejaven a En Guy tenien tots els ulls mullats de llàgrimes.» (1).

En la casa del Dr. Blanche la decadencia es feu terriblement ràpida. Se varen accentuar tots els grans síntomes d'una paralissis general.

Però, aixís mateix en el periode d'estat de la malaltía, cal reconeixer que en el qaudre clinic dominaren frecuentes al·lucinacions, i es necessari remarcar també la frequencia de crisis convulsives...

...Això va ésser, allavors, una serie de atacs epileptiformes que ja duia en si el gran escriptor, i que segons sembla impediren que la seva malaltía arribés al darrer periode.

L'estudi de la vida i de la mort de Guy de Maupassant permet en resum, anunciar la següent proposició:

Guy de Maupassant portava de naixensa una herencia nerviosa certament molt recarregada; presentà des de la seva juventut i durant tota la vida, manifestacions psiquiques i físiques de la degenaració neuro-artrítica, baix la forma epilèptica, caracteritzada mes especialment, en el seu cas, per migranyes i variacions freqüents de caràcter i humor, destacant-se sobre un fons de melancolia i tristesa; després, a mida que els anys anaven passant seguiren causes d'intoxicació, d'infecció i d'auto-intoxicació cada vegada més numeroses i violentes, les manifestacions de la neurosis se completaven per obsesions, perversions, i al·lucinacions; a la fi l'acció específica tingué que juntar-se a la de totes les causes precedents. Guy de Maupassant morí de una paralissis general havent tingut la duració acostumada de quatre anys.

Es absolutament impossible al nostre entendre, de trobar en el cas d'En Maupassant, la evolució, ni menys les apariencies clíniques d'un deliri crónic... La paraula neurosis es la que convé al final d'un estudi sobre Maupassant. No es precisament que hi hagi un seguit de causes entre son temperament epileptic i la seva paralissi general, però es la neurosis qui conduí a Maupassant a tots els seus accessos; excés de plaer, excés de treball, i aquests son els excessos que portaren les intoxicacions i les infeccions necessaries a la producció de la malaltía. Es la neurosis, fecondada per l'éter i la morfina un terreny predisposat i abonat mes favorable encara per les congestions migranyoses; es ella la que ajuda per una part a la malura específica.

Es la neurosis que deia: Perderem les nits — I la força? — Pendrem café. — I l'inspiració? — Veurem absenta.

Dr. MAURICI PILLET

(1) Lumbroso.

Mar folla

A l'Ignasi Iglesias

Les ones, de gris fosc vénen vestides
removent l'immens dol d ellurs entranyes,
i bramulen de furia engrogueides,
i es revolquen alçant-se com muntanyes.

En corrediça vers les negres roques,
el vent les enfellona i les exalta;
i allí, amb paor d'una filera d'oques,
tot rebotent, llur blanca escuma salta.

D'ostres la platja s'omple, esmicolades
per l'ona irada amb esperit malèvol.
Les aus marines volen esverades
als raigs d'un sol potent que brilla frèvol.

Al lluny, a l'horitzó, una nau tremola
boi estenent al vent sa fosca vela.
El vent a cops el cel desennuvola
i el cant de l'ona sembla que briuela.

Un gust de salabror penetra l'aire
que dóna cor de viure en una altura.
La mar devé infinida pel trovaire
que a contemplar-la amb emoció s'atura.

Chatelaillon.

Per la dolça Catalunya

Catalunya, mare dolça, mare forta:
ja no ploris, Catalunya,
que ara el sol el seu present de llum et [porta
i la boira del teu mar de seda allunya,
i la neu de tes muntanyes blaves daura,
oh la dolça Catalunya !

Ets massa alta I massa bella per no [plaure
molts els cors són qui t'estimen;
ets massa alta per no veure,
amb tos ulls que tot ho animen,
amb tos ulls que en ton amor fan creure,
l'enemic d'urpada fosca
que't vol perdre i malferir
quan més s'alça ta grandesa,
que tot ho sab beneir,
lluny de l'ira tosca:
quan mes brilla ta bellesa
sens parió.
Van tos fills en legió
per la terra,
que ara és vida, que ara és pau i que [ara és guerra,
sempre amb tu,
nord immortal de la llur via,
estel que en mig del cel espurna i llun
quan fineix el día.

Tos boscos rossos fan una ombra santa,
on l'ànima reposa, dolça i fresca,
oint els xaragalls que t'auriolen,
amb llur argent a dolls, per monts i [prades,
entre senzilles flors que s'il·luminen
de cara al cel. Tres vells, hospitalaries
són per al caminant que, las, s'acosta
gaudint de la verdor daurada i trèmola
que l'herba li ofereix quan la rosada
la torna més florida, oh pura joia
del sol i de l'esguard! L'aurora brilla
per les branques dels arbres, que s'en- [flairen
de deliciosa odor! La selva es daura,
i el llogaret també, i el riu mormola,
i la cascada canta amb foll deliri
de viure i de saltar, sota'ls blancs núvols
que fan à la blavor com una randa
de lluminosa neu. Així en les cimes
de tes muntanyes regna la puresa
d'un ideal que vola vers l'altura.

En tos estanys hi ha un somnios silenci,
que apenes torba el vol de l'aucellada,
ni el sol del dematí, ni el foc del vespre.
La força del teu vent és com un himne
sobre'l ramat, que tresca i esquelleja
benignament. I tot això ho corona
la llum del teu mig-jorn, oh patria meva,
oh terra de beutat i d'anyorança!

Si un jorn fores vestida amb llum de [gloria,
oh dolça Catalunya,
aqueixa llum encara en tu irradía
i el temps no la fa llunya,
amb tot i el dol que ha ferit tes entranyes
durant la teva historia,
en greus campanyes,
en que'l dret fou folat amb traidoría.

Guaita, el cel, com és blau de l'esperança
del teu destí.
Actiu, el pensament serà la teva llança
per fer reconquerir
el reialme de la teva poixança.
Sigues forta, sigues gran i serena,
en mig dels llamps i de les tempestats.
Ton ànima llumena
en el cor dels teus fills desheredats
del teu august imperi,
que avui romàn en captiveri.

Les teves malaurances
t'han feta més sagrada:
les teves nuviances
més bella te faràn en ta beutat,
en l'hora desitjada
de gaudi i llibertat,
oh tu, que ets nostra mare i nostra gran [deitat!

Oh Catalunya!
Una flor té en el cor aquell que t'ama
amb dolça flama
d'amor!
La sang vermella corre, la sang que de tu [mai s'allunya,
dintre les venes
d'aquell que l'anyor,
tant en les seves joies com en les seves [penes.

. . . . . .

Oh Catalunya!
¡Quin gran consol que portes
a la desgracia
que la vida empunya
quan les il·lusions són mortes!
Quin gran consol, el de la teva gracia!

Oh Catalunya!
Nostra ànima encisada, de tu ja no s'a- [llunya!
No hi ha més dolços llaços que'ls teus [tendrívols llaços!
No hi ha més dolços braços que'ls teus [eburnis braços
de mare pura,
de fontana d'amor que raja de l'altura!
Ja avancen els teus fills, ardits, vers ta [claror
(oh la sublim claror!)
per rompre les cadenes
que't lliguen sens pietat,
per fer-te'n auries trenes
d'amor i llibertat,
i beure, per fi, que lluny del teu antic [martiri,
floreixi com un lliri
la teva santa, excelsa majestat!

J. PEREZ-JORBA

Compra i venda d'antiguitats
ANDREU MASSOT
Baixada de la Presó, 5 i Plaça del Rei, núm. 1

Elegies otomnals

Ja l'ánfia no enllumena: recolliment profond:
en els vidres, la pluja, com una aimada antiga,
tecleja una senyal, discretament. El Món
al lluny, sembla un tapiç borrat per l afadiga.

Els llibres, entorn meu se clouen, quiets i lassos;
i un fil de fum, porúc com una idea morta,
serpenteja en l'ambient. Jo espero sentir passos
d'una endolada... Espero sentir trucâ a la porta...!

¿Serà que torna a mi, perqué jo la recordi
en aquest' hora inquieta de gran melancolía
la amiga qui resava davant del clavicordi
velles cançons d'abril; de Sol, i d'alegría?

Amiga! Jo he deixat en les tecles vermelles
del claver, les darreres roses que vas collir
i'm sembla que la cambra s'ha perfumat amb ellas
d'una aroma lasciva que convida a morir.

Perqué sé que vindràs, no he abandonat la cambra
als vents de la tardor ni an-e les aus de pas:
la nostra antiga joia d'amor la nostra cambra
s'entebia amb la esperança que encara hi tornaràs!

La trovaràs igual als darrers jorns, encara:
jo poso roses fresques als vasos, cada nit,
pot-ser amb la egoista esquisidesa avara
de fer florí esperances per sobre de l'oblit.

¡Tu vindràs, tu vindràs en aquell'hora quieta:
entraràs riallera enllumenant-ho tot:
duràs els cabells molls per la pluja indiscreta
i oferiràs els llavis sense parlar un mot;

desordenadament sobre les meves coses
les teves mans divines ingenues passaràn
i encar dels vasos grecs desfullaràn les roses
sobre els meus llibres árids que se'n perfumaràn.

¡Mes jo no he d'alçâ els ulls, per veuret, estimada!
Jo he de sentir la aroma, només del teu regrés,
si'l volgués assolir, mal fos amb la mirada,
havíes d'esviarte ¡potser per sempre més !

¡Tu vindràs, tu vindràs! ¡Estimada quant tardes!
des de el primer crepuscle grisénic de la Tardor
t'he esperat !t'he esperat! que pàlides les tardes
que no han sigut daurades pe'l riure de l'amor!

El meu silenci pesa sobre el meu goig; les flores
torturen els meus nervis malalts, com si sentís
al desacort histéric d'un violí que plora,
miolar un gat luxúric, una armonía gris.

I la pluja, l'espectre irónic de l'aimada,
teclejant en els vidres una senyal crude
de cita no complerta, de paraula oblidada
me tempta la esperança com si'm borrés l'anhel.

Me tempta la esperança i dubto de si un día
vaig estimarte, i dubto que t'hagi conegut;
sento no més que'ts llunya quan parlo a ma alegría
quant dubto de si ets morta, m'ho diu ma Joventut.

Oh estimada! estimada,, tu ni ets llunya ni ets morta
jo't presento fent via cap an-e mí: el meu cor
quan glateix, sempre'm sembla que's un truc a la porta
¡oh quant triga! ¡quant triga a passar la Tardor !

Vina prompte estimada, torna prompte estimada,
que's van marcint les roses sobre ma Joventut
i els meus ulls ja no saben retenir sa mirada;
i m'espanta un fantasma que hi hà en ma solitut!

Potser si tant tardesses, ja no't coneixería...
¡talment sembla una malabeguda la Tardor!
ubriaga de tristesa i de melanconia
i es sent tot plé de somnis d'oblit, el bevedor.

I allavors, pot-ser, en nostra cambra antiga
com raut d'un suicida, les aus de nit, passant,
amb ales de mal vent, les teves flors, amiga,
dessobre del meu somni s'aríen desfullant.

MIQUEL DE PALOL

Girona, Setembre 1908

FOLLETO n. 4

El gentil home de l'estepa

per J. Tourgueneff

(Continuació)

Tchertapkhanof va entrar. Nedopouskine callà, somrigué i va mostrar-me el seu amic amb els ulls, com dient-me:

—Ja us en convencereu vos mateix de lo que val.

Varem posar-nos a encetar de cuceres.

—Voleu venire la meva canilla? Vaig a ensenyarvos-la.

I sense esperar la meva resposta, va pronunciar cridant el nom de Kanp.

Un xicotàs robust, vestit amb un «Caftan» de nanki verdós, un coll blanc i botons de llurena va respondre al crit.

—Digues a En Tomàs, ordena En Tchertapkhanof que porti a l'Animalat i Baiga. Peró presentable, m'entens?

Kanp feu una mena d agraeix i va eixir. Uns moments després compareixía en Tomàs, ben pentinat, amb botes de montar i conduint als goços.

Vaig fer veure que m'extasíava a la vista dels cans — Es sabut que tots els cunillers son estupits per excelencia.

En Tchertapkhanof pegà uns copets a la carcanada de l'animalet: lo que no pas semblar que fes gaire gracia a l'altre. Nodopouskine per la seva part va fer caricies a Suiga.

Reanusarem la conversa. En Tchertapkhanof la va deixar decaure i de prompte va operar-se una trasmutació en la seva fesomía. Ens mirà a En Nodopouskine i a mi de fit a fit.

—Hola! exclama de sobte, que hi fas sola aquí? Matxa, Matxa, vina, vina!

Algú es mogué en la cambra del costat, però no va respondre.

—Ma-a-atxa, repetí en Tchertapkhanof amb veu suau, vina aquí i no tinguis por.

Va obrir-se la porta sense remor i feu pas a una dona d'uns vint anys, alta, esvelta, amb un color brú de bohemia, ulls negres i brillants, de llargues i sedoses pestanyes i una cabellera negre com el banus. Les seves dents, blanques brillaven entre'ls llavis rojos i carnosos. Anava embrificada amb una ampla bata blancá, i un xal blau sostingut al coll per una aguila d'or, cubria a mitges les seves mans fines i de raça. Donà dues passes avansant amb el posat timit i recelós d'una salvatge i tot seguit va aturar-se i abaixà els ulls.

—Permeteu-me que us presenti a la mara, digué en Panteleí Eremilch; no es la dòna, però com si h oiós; exactament lo mateix.

Els colors pujaren a l acara de Matxa. I feu un esfors per a somriure. Jo vaig saludar-la amb respecte. Em va agradar extraordinariament. El seu nas aguilé i prim, de narius molt oberts i transparents, aquelles celles poblades i fosques, la pallidesa mate de les galtes lleugerament énrosades, tots els trets de la seva fesomia revelaren la passió i l'incontinencia. Per sota de la seva trena opulenta baixaven al llarc del seu coll esvelt, dos rinxos de cabells curts, forts i lustrosos, senyal de raça i fermesa.

Va apropar-se a la finestra, i prengué seient. Vaig evitar tan com vaig poguer aumentar la seva violencia i vaig seguir conversant am En Tchertapkhanof. Matxa va girar un poc la testa i es posa a examinar-me de cua d'ull, com un nin entremaliat. La seva mirada tenía quelcom de salvatge i de ràpid com el fibló d'una serp. Nedopouskine va asseures al seu costat i començà a enraonar-li a l'orella. Somrient el seu nas s'inflava amb voluptuositat i el seu llavi de dalt s'aixecava; donant a la fesomía una expresió felina; mig de gata mig de lleona.

—Oh! qui s'apropa a tu s'encen! — pensava jo, mirant de reull el seu cos esvelt, el seu pit alt i els seus moviments vius i angulosos.

—Aném, mara, digué En Tchertapkhanof, hi ha que oferir quelcom al nostre hoste.

—Tenim confitures, respongué ella.

—Doncs, bé; dónali confitures i aiguardent. Escolta, Matxa, cridà ell, mentres la noia s'allunyava per a cercar la confitura, porta la guitarra.

—Per que la guitarra? jo no cantaré.

—I, això?

—No'n tinc ganes.

—Quina tonteria! No n'has de tenir ganes; si...

—Que? pregunta la mosa fruncint ràpidament les celles.

—... Si t'ho demanen, acabà En Tchertapkhanof, amb un poc de timidesa.

—Ah!

Ella va eixir de l'estança i tornà desseguida amb la confitura i l'aiguardent i va asseures altre cop bora la finestra. Les seves celles s'ajuntaven con les antenes de una vespa. Vaja, vaig pensar jo, el temps es posa brufol, no hi haurà maneres de tornar a reanusar la conversa.

En Nedopouskine seguía callant, i somreia amb aire contrariat. En Tchertapkhanof bufava de despit i llensava miradas terribles. Jo'm proposava marxar quan de sobte Matxa va aixecar-se; obrí d'una revolada la finestra, tragué el cap a fòra i cridà amb veu forta a una bona dona que passava.

—Axinia !

La pobre dona va assustar-se i al fer-se endarrera caigué com un soc a terra. Matxa va recular a dintre i esclatà en una riallada sonora. En Tchertapkhanof també es posà a riure. En Nedopouskine per a dirho exactament, llensava petits esgarips de joia. Tots varem treure'ns l'ensopiment de sobre. La tempesta se havía desfet en un sol llampec. Mitja hora més tart ningú ens hauría conegut... Parlavem i joguinejavem com nois d'estudi.

Matxa joguinejava més que tots plegats i Tchertapkhanof se la menjava amb la vista.

Les faccions d ela mossa estaven encoses Ses narius se dilataren, la seva mirada s'enfosquía i s'il·luminava a la vegada. La salvatge se deixava anar. Nedopouskine feia salts al seu darrera amb els seus peus amples i curts com un anec darrera un home. Matxa va correr a l'altra habitació. Va portar la guitarra llensà lluny d'ella el xal que cubria les seves espatlles, va assentar-se comodament, alsà el cap escultural i entonà una cançó bohemia. La seva veu donava, vibrana com una campana d ecrestall: tan promte estallava aguda com moría amb arrogant llanguiment. Escoltant-la un sentía el cor regositjat i oprimit ha l'hora.

Tchertapkhanof va posar-se a ballar. Nedopouskine pegava els seus copets de peus. Matxa estava nerviosa. Els seus dits delicats i agils passaven per la guitarra. La seva ampla gorja s'inflava lentament sota'l seu collar d'ambre de dugues voltes. Quant de sobte enmudía com refallida, continuava puntejant mandrosament les cordes de la guitarra.

Tchertapkhanof i Nedopouskine, seguíen ballant com unes baldufes i cada contorsio seva, Matxa es retorsava com una gata i suspirava amb més força.

Tchertapkhanof cridava: Ansia petita! ansia petita! ansia petita! —repetía Nedopouskine.

Era molt avansada la nit quan vaig deixar Bezonovo.

I

Dos anys després de la meva visita al gentil home de la estepa comensaren per ell les calamitats. Dir calamitats perqué si bé havía sofert fins aleshores, contra temps i disgustos no li havien entrat gaire endintre continuava «reinant» com avans. La primera desgracia que li ocorregué fou la pitjor que podía succeir-li: Matxa la bohemia l'abandonà.

No es pas fàcil d'explicar l acausa que la decidí a deixar la casa de Panteleí Tchertapkhanof, aquella casa en la qual semblava trobar-s'hi tan contenta. En quan a Panteleí cregué durant tota la seva vida, que la causa de la seva traidoría fou deguda a cert jove vehí seu oficial d'hussars de «reemplàs» anomenat Juf. L'unic mérit del qual segons el dir de Panteleí, consistía en portar els cabells ungits constantment de pomada, i refilar-se continuament el vigot; però es més natural atribuir la fugdia de Matxa a la sang bohemia que corría per ses venes. Fos per lo que fos, una hermosa tarda d'estiu, després de haver ficat unes quantes peces de roba al tocador, Matxa deixà la casa de panteleí. Tres díes avans de fugir-li els passà en un recó, immobil reconcentrada en si mateixa, i arramblada a l aparet com una cerva ferida, sense dir una paraula; no feia sinó passar lentament la sev amirada d'un cantó a l'altre fruncint les celles, ensenyant les seves dents sobre'l llavi inferior, i creuant els braços damunt del pit com si tingués fred. Tot sovint li agafaven aquelles tonteries, peró li duraren poc. I Panteleí que ho sabía no s'inquietava

(Seguirà.)

IMPROMPTUS

La tempesta

Els aucells s'havien acomodat en els seus llocs de costum. Primer alguns centenars méstard uns milers, havien poblat els arbres de la vía ciutadana amb fullatge vivent i parlador.

El concert cotidià havía començat. Xerrotejava l'aucellada en el seu llenguatge per a nosaltres incomprensible. Que devien dir-se els aucells, d'arbre a arbre, rama a rama, d'un branquilló a l'altre branquilló? Sería divina cosa saber entendre el llenguatge de les aus de soperbes ales i dels mixons minuscols de pintat plumatge. Mes, a l'home li son vedades moltes coses i una d'elles, deu ésser la de poguer entendre jamai el llenguatge dels aucells. Qui sab si li val més, per a n otenir un desengany o una desil·lució nova!

Aquell día les inquietes bestioles devien perllongar el seu parloteig del cap al tard.

La ciutat estava en lluita. Per unes hores s'havien tancat les portes i la gent omplia la primera de les vies ciutadanes.

Els aucells devien creure: serà festa avui. Això no es la normalitat, els homes deuen celebrar una gran diada. I els crits de la multitut, uns crits feia temps no escoltats, arribaven a les rames mes altes de els arbres.

Però tot d'una vingué d ecap allà on el cel tenía clarors daurades, una sorda remor, una remor com de riuda que baixa i salta per damunt de tot. De tant en tant, la remor era trencada per un espategar fortent i sec. Els aucells s'inquietaren encara més.

La riuda s'atançava i amb ella venía la tempesta. Un torrent humà baixava per tota l'amplaria de la granvía. Qui sab els homes que formaven el torrent humà! Eren veranent una torrentada i una tempesta.

Els bons aucells la veien venir alarmats. Que sería allò? La pregunta quedà incontestada. Peró quant la generació arribà sota les branques de l'aucellada, esclatà un aplaudiment formidable, impensat. Talment semblava que passés per la vía un huracà mai vist i que totes les branques i rames i branquillons dels arbres altius, fossin trencats, esquinçats fets a miques a la vegada.

Els aucells aixecaren el vol tots a la una. Aquella tempesta els aturdía, no'n sabien rès d'aquelles tempestes. I mentres l'un aplaudiment s'enllaçava amb l'aplaudiment que'l seguía, els bons aucells ciutadans, nubol alat, cobríen tot l'espai del passeig.

La tempesta durà tres quarts, una hora, una hora i mitja, durant el temps que tardà de passar la torrentada, i que l'espategar dels aplaudiments tenía esclat de tro, lo mateix que al caure el llamp prop de nosaltres.

Passada la tempesta els aucells tornaren a les seves rames i branquillons i es fama que ells amb ells es preguntaven:

«Quina tempesta serà aquesta, companys, que després d'haver passat, del i terra queden mes obscurs i més prenyats encara de menaces?»

PERE CASALS

La pesca de la xàbega

I

En una de les cales, recons silenciosos i encisadors voltats de muntanyes, que arreu se troven en l'hermosa costa empordanesa, en Pere Tort tenía sos ormeigs i llaguts junt amb alguns cabals arreconats en perrucones i xinxons en en el fons de la caixa de son nuviatje, guanyats barallant-se des de sa infantesa o bé amb les tranquiles aigües de la mar o amb les onades revincladisses i esvalotades o amb la tempesta que moltes voltes feien que'ls mariners aixequessin sos ulls al cel demanant pietat i clemencia a son patró Sant Pere i al protector dels mariners del baix Empordà Sant Sebastià.

Abans d'anar-sen en Pere de sa casa, ordià sa feinera muller i a sa filla la Marió, que talment era un pom de gemades flors, guapa, ben plantada, aixeridal i amb uns ulls que parlaven, sempre disposta a fer sens retop la voluntat de son pare, que embadalit mirava a sa fresca filla en la plenitut de la jovenesa; comptava setze anys: un cop reunits els tres, digué l'amo: Mariò, la pesca de avui serà tota per tú, vull fer-ten present de noviatje, vull que veigin a casa del Peret que no't fa falta rès de quant a nostra menestralia pertany; prega que la pesca siga bona, i amb els dinerons que valgui et compraré cafaixera, vestits, roba blanca, i tot quant amb ta mare me direu. La Mariò tota enrogida, espurnejant-li e's ulls de joia i saltant com una daina, besà la mà nuosa del ferm patró se tirà al coll de sa bona mare, mentres a En Pere li lliscaven d'amagat dúes llàgrimes de joia, i agafant aquest el tricot, tragué la pipa de terrissa i omplint-la de tabac, els digué: fins demà, Marió, jà veuràs la pesca, prega, puix ton pare yol avui embarcar-se i dirigir-la des de'l llagut; i marxà mormolant: ¡Deu m'ajut si faré bona pesquera!

La noia s'en pujà a la cambra de sos pares, senzilla de moblatge, més tot net i blanc com un glop de llet; les parets, les cortines de madapolam, les rajoles tot pregonava la netedat d'aquella familia. Agafà dos ciris i els posà en els canalobres de vidre, prengué'ls dos pitxers de terrissa amb fistonets i dibuixos blavencs i se n'anà cap al'hort, fent-ne dos poms de les més belles i flairants floretes, encís de ratos vagorosos de la Mariò; arreglà l'escaparata, posà en els pitxers les flors per ella cuidadosament regades, encengué els ciris i la mariposa; i donant una mirada a sant Pere, patró de la casa, li endressà les oracions que son enamorat cor li dictàren, demanant-li que dongués la benedicció a la pesca de la xàbega. Baixà a rentar els plats i a enllestir la feina, deixant aquell quarto, que restà perfumat per les flairants floretes i per els precs sortits del fons del cor de l'enamorada Marió.

II

La nit era hermosa, la lluna platejava la mar tranquila; i se n'anava a corre cuita cap a la posta; els mariners dormíen, la gent de la cala, estiwaires tots ells, passeguts en cadires, bromejaven, parant la fresca en el marxa-peu de la porta, mentres la canalleta saltironava ballant les sardanes cantades, que alegren i enforteixen a les mainades joioses de tenir tan ampla plaça, no recordant-se ja més de les sales estretes de costura.

En Pere arrivaba a la cala al bell punt en que la lluna s'amagava darrera les muntanyes, plenes de misteris donà la veu de gapa minyons, es hora de fer feina; i amb crit més fort que mai i dit amb joia despertà de cop a sos companys, que jeien endormiscats per les fadigues de son trist i exposat ofici. Se deixondíren fregantse els ulls aquells braus mariners i sense pereses se posaren a ordres del amo. Apa nois! la pesca d'avui no es pas per mi, es per la Marió, que vull fer-n'hi present de boda; jo vinc a dintre el llagut a dirigir la feina; i aquella gent de rustec parlar, de cara ferrenya, obrí son cor gran i tots a la una digueren: Pere, la pesca serà bona, tots hi posarèm el coll, puix aimaven a la Mariò per son atractivol parlar, agradosa amb tots ells, disposta sempre a ajudar-los si els crits del Patró alguna volta els renyaven.

III

Els laguts ja's mouen, els pals per on devallen, se cambien; de cop, endinzant-se en la mar plana, munten tots ells en les barques i agafant els mariners els rems que apresonen els escalams, les quilles tallen les aigües salobres que resten escumejantes; els barcos avançen lleugers, com aus marines, la fosca s'escampa arreu, la solitut domina la natura, els aucells dormen amb son cap sota l'ala; i sols la remor dels rems i la rompent de les aigues trenca la quietut d'aquella plana immensa; llavors el patró encen la pipa i els mariners per dar-se més aire, entonen una cançó que's perd entre mar i cel, i avançen; i els rems mai paren i braces en dins i mes braces i el ferm patró, guiant, va fent remembrança del lloc que en altres anys la pesquera fou tan gran, que'ls valgué moltes dobles; de sopte dona la veu de rems enlaire i avivant lo gran festé plé de teia les movedisses ones s'enrogexen; la lluna ja es amagada del tot; les flames de les estelles enlluménen la mar, les cares dels marins brillejen i el patró els diu: are bugueu amb calma, fòra soroll; i endinzant la mirada dintre les rogenques ones, observa, mira, remira i avançant pausadament, comensa a veure el bellugeig de la sardina, en les avançades que atreta per les espurnejants i rogenques flames, segueix el moviment de les algues llumenades; i una mola de peix ja's bellugeja i esvalotada movedisa va seguint; els mariners van bogant amb seny sense distraure-s, avui treballen per la Mariò, que tots estimen; al patró li bat el cor de joia; i mentres ells, ferms, treballen, i resven allumenades les aigues de la cala; cremen encare els ciris davant Sant Pere, les flors embaumen la cambra i la noia dormint, somnia tantes coses, totes de goig, d'alegría, d'aquelles que fan mig cloure els llavis a les nenes quan tenen l'ánima encadenada al Amor; i mormolant barboteja: «valga-ls Sant Pere, ajudeu-los, Verge dels cels, vos que sou mare».

IV

Ja fan sogai, ja responen des de la platxa ja surt de nou el llagut, la gent se dexonda la vida trenca el silenci de la nit; ja's garla ja cenyexen, ja torna'l llagut; ja tiren homes, dones i nins; i tots parlen; «tireu fort», diuen uns; «no dormiu; que feu» i les cordes s'apilonen; i de mar endins s'ou la veu del patró que retruny per l'espai «tireu de llevant...» i els d'aquella banda s'apleguen i el brau patró fita l amirada en aquella mola de peix, que sembla talment que la mar s'es tornada d'argent, i les ones brillejen enrogides i el peix se bellugueixa, i avença atret per les flames de les teies, i els mariners boguen amb pausa, amb seny; i els de terra tiren ja; arriven els nusos; ja apleguen xarxes que apilonen; i de nuo la veu del patro retruny per l'espai «tireu de garbi»... i els de terra obeeixen i el llagut avença amb calma, i s'ouen veus de «tireu apoc a poc; més depressa els de garbi, no tireu tant vosaltres;» i arriven als pilons de xarxa, van i venen i nuen l'estrop: i de sobte s'ouen els crits de; «tireu fort, aterreu,» i la barca se balanceja, i les ones arriven somortes i les aigues bamboleixen i el peix salta i se bellugueja, i s'ou una remor estranya feta per aquest que empresonat esbatega i vol fugir; i els mariners salten a terra, tiren escálies enceses que amb ses mans de ferro agafen, i resta il·luminada la platxa; i coves que s'omplenen de sardina, i crits, i la gent no para i treu coves de peix i més coves; i tothom fa feina i no paren mai, i vinga contar milers i milers de sardina i la nova s'escampa, i els estivaires deixen els llits i corren tots a la platxa i comptant milers i milers de sardina sens mai parar, omplenen coves, els saluda amorosament l'alba matinera que mig somriu per els porticons de sol ixent, ensemps que la Mariò se dexonda, es vesteix, va a la cambra de sa mare just el moment en que'ls ciris espetarrellaven apagant-se.

EUSSEBI FINA i GIRBAU

INTENCIONS

—

¡Oh, no juguis amb les meves armes, tendre infant!...

(Continuació.)

I va anar-se'n a passar per la seva vora si fi de que s'adonés de'll i así pugués tenir segur i justificat motiu de poguer aturar-s'hi.

—Saura!... Ont aneu Saura?.. Vos sempre tant preocupat i distret!... prompte va cridar-li en Juli, alçant-se afanyós i obrint-li'ls braços.

L'intencionat va girar-se en rodó, fingint la més gran sorpresa.

Oh! En Juli de Ferrer!... Quanta alegría!...

Bon punt hagueren renovat l'antiga franquesa amb aquell enllàs, l'amable company va pregar-li que segués, per a seguir conver-sa.

—Porteu un altre doble !— va ordenar al moço de l'establiment, picant de mans.

—No! No m'agrada la cervesa... — va contestar en Jordi, entre ingènuu i recelós, com ja penedint-se d'aquella feta. — Que'm portin qualsevol altra beguda.

—No ens hem d'enfadar per això .Ja ho sabeu que fa pocs díes que he arribat d'Alemanya? Encara nous ho havíen dit?

—Ah! heu sigut a l'estranger? — feu l'invitat, avançant-se de nou en la decidida empresa.

—Segurament deveu portar algunes novitats, venint de fòra.

L'interpelat sacudí la pipa sobre un canto de la taula i va arrufar el nas amb dissimulada expressió de disgust.

—Novitats?... Que us diré?.. No porto i no'n porto. Ja m'entendreu... M'he instruit bona cosa per allà dalt; però s'ho mereix tant aquesta terra ingrata!... Valgues que un hom encara hi sent afecte, i sempre s'hi interessa per algún profit!.. Doncs, i vos, que espliqueu de bó, Saura? Ja he sabut que esteu acabant una gran obra, un poema com aquí mai cap altre se n'haurà escrit... Vaja, home, no feu el desentès!...

—Qui us ho ha dit, en Guillem Joley? —va exclamar-se en Jordi, baixant la vista, pensivol.

—No ha sigut aquest, sinó en Valldona, el crític literari de la «Revista Independent» — va respondre'l company, somrien tamb remarcada intenció. — Ho assegura perquè n'hi ha parlat una certa persona... molt simpàtica i de molta confiança... Se tracta de «La Ressurrecció de Don Juan», veritat? Qui havía de pensar que vos us preocupessiu tant per aquest hèroe!...

El nostre jove va refermar-se, cridant amb nerviosa excitació.

—Oh sí. cal realçar a Don Joan per sobre tots els hèroes; per sobre tot apassió real i ideal! Quan jo hagi lograt el meu intent, expressant el cant que sento en armonía en poder del meu esperit, llavors començarà a mostrar-se clara l'obra als qui avui ja la retreuen i comenten a la mida del seu gust.

—No us sàpiga greu, home, no us sàpiga greu que us alabin!... — digué en Juli, tocant-i l espatla amb falaguería. — Sou tant fort de geni com de gènit...

—Es el meu caràcter... — va respondre ell amb un lleuger somrís. — Però, vaja, si jo he vingut a desmanar-me al vostre respecte, us prego disculpa exigint-vos que no'm sigue adulador.

—Ah gran...! — va fer l'hereu de Ferrer, acompanyant l'adgetiu d'un nom que nosaltres ens neguem a transcriure, encara que sigui esment expressió en el variable llenguatge de la gent jove, i, sorprès llenguatge de la gent jove, i, sorprès, l'llibertat de tracte i paraula entre intel·lectuals, desseguida extremats en la despreocupació de la franquesa.

Begueren un glop. En Juli va anar dirigint la mirada a tots indrets de la vía, començant a demostrar inquietut. En Jordi l'observava amb fixa atenció, interessant-se per als intents d'aquell home, lo que no era difícil saber descobrir.

—Espereu a algú? — va preguntar-li.

—Si ho creieu convenient... me retiraré.

—No digueu això, per Déu! — va exclatar ell amb desmesurat tò de queixa que l'altre ja comptava com a medi segur. — Per ventura no sabeu que a mí sempre m'es grata la vostra companyía? I més que mai en aquesta ocassió. Algún sant us ha portat o heu pressentit la meva idea, perquè'm veniu com l'anell al dit. Espero a En Robert Mascaró, que hem accordat trobar-nos aquí aquesta vetlla... A veure si endevineu...

—Què? proposeu fundar una revista literaria? — prompte respongué l'interessat tondejant aquell misteri com si anés estirant el secret pendent d'un fil.

—Ca, home, ca! rès de revistes! Se tracta d'altra cosa més important i de més ressonancia. Encara no hi atineu? Doncs organitzèm uns Jocs Florals, que seràn el complement de les festes que han de celebrar-se en aquesta ciutat a darrers del pròxim més d'octubre. Qué us sembla?

—Magnífica pensada! Ha sigut vostra? — feu En Jordi, picant sobre la taula animosament. — Sí! sí! magnífica pensada!

En Juli era to tell un frisament, més que de vanitat d'alegría.

—I es clar! Jo soc el pare de la criatura. Per tal motiu s'ha accordat nomenar-me a mi president del Jurat Calificador, que's composarà de lo més granat de la nostra gent de lletres: el crític Valldoria, el filòsop Valerius, el poeta Vernet i l'editor Pere Bru, que si bé aquest no escriu i fins algunes males llegües diuen que amb els seus medis no vol protegir a molts joves aprofitats, jo us asseguro que es un galant home, distingit, i sobretot molt intel·ligent en saber judicar les obres dels altres.

—Doncs i a En Mascaró, que en els seus vinticinc anys ja val tant o més que tots aquests designats, quina part se li reserva? — preguntà'l nostre oient, instintivant-se en l'orientació de la conversa un sentit de malicia.

L'interrogat va arrugar el front soptadament, com sentint-s efiblat per una vespa, i al fí va poguer dissimular la torbació entretenint-se fent caure amb la punta del dit la cendra de la pipa que poc abans havía sacudit sobre la taula.

—Ah, sí... a En Mascaró se li reserva'l premi de la Flor natural. Jo ho he cregut en bé per millor lluiment de la festa. Si vos hi voleu escriure, també tindreu premi segur. Us ho juro amb tota la mavia fe i constancia d'amic. Ja sé que tot quedarà en secret entre nosaltres...

Jordi Saura va excusar-se dient que ell mai havía aspirat a ésser premiat en concursos.

—Que sou esquerp!... — insistí l'ofrenador, agafant-lo pel braç amb ferma graspa. — Després que us ho confío tot a la bona de Déu, veniu a trebutjar la meva protecció!... Si jo no us volgués escullir a vos per dret i dever de justicia, a cada cantonada podría trobar dispost a un dels molts coneguts que sempre m'importunen volent-me llegir els seus versos. Penseu que seràn nombrosos i de gran importancia els premis que's tributaràn! Entre'ls tals hi haurà'l de l'amo de la fabricació «L'industria Moderna», que donarà cent pesetes a qui millor canti'l Trebol, i el de la redacció de la «Revista Independent», que n'abonarà altres cent a qui amb més acert desenrotlli el següent tema: «Que es la causa de l'actual decadencia de la nostra literatura?» Veiàm si us determineu! En tal cas, aviseume...

I va consultar el rellotge de butxaca tornant a demostrar inquietut.

Restaren llarg temps en silenci. En Juli anava extenent l'esguard, encara esperant d'un moment a altre descobrir entre'ls vianants la figura d'En Robert Mascaró, i En Jordi estava meditatiu, ideant quina li podía ser la millor manera de rebre o presentar-se al company esperat, si aquell, per voluntat o per conveniencia, en tal ocaisó acudía.

—Redéu! onze hores, i no ha compuregut! — per fí va cridar En Juli, oint el metàllic só del rellotge de l'establiment que vibrava acompassats en la quietut que sa s'ensenyoría d'aquell lloc. — Maleida criatura! ja ha tornat a enganyar-me! Per què havía de creure-l haventme sigut tantes vegades informal?...

Va estrenye-s la testa frenéticament, agafant-se'ls cabells, com si hagués tingut folla intenció d'arrencar-se-ls, i a l'últim, encara no havent pogut desfogar tot l'odi i l'angoixa revinguda, va deixar caure'ls braços pesants com dues barres de ferro, fixant la mirada incerta en la buidor dels seus dolorosos pressentiments.

—Ah Mascaró infidel!... Aqui no sugestionen les teves paraules?...

—Que teniu, Juli? Tant poc acosa us abat? — prompte va increpar-lo el nostre amic, agafant-lo per un d'aquells braços que dequeien. — Qualsevol pensaría que ja hem perdut la fè en els nostres propòsits Que, diantre! un home no es una idea. La festa dels Jocs Florals ha de celebrar-se, pesi a qui pesi. No ho creieu així? Vaja pit i fòra!

El pobre vensut va alçar la testa anhelós, com a la llum d'una estrella que anés guiantt-lo altra volta pel camí de l'esperança.

—Permeteu ajudar-me en tot lo que convingui ?

—Disposeu!...

—Doncs hem de començar plantant cara a aquest desvergonyit que's diu Robert Mascaró, a aquesta ànima ruina que s'arrocega miserablement, sabent fingir, per a poguer obtenir medi d'entronitzar-se amb més hipocresia en el seu orgull. Al fí veurà que a jno'l necessito! Aném!

Va tirar sobre la taula una dringanta moneda de plata que'l moço va apressurar-se a recollir, va posar-se'l capell sobre la cabellera mig embullada, s'alçaren i van anar avençant pressosament un i altre a cera enllà sense pronunciar cap més paraula en la decissió empresa. Seguiren avall, sempre avall, i a l'haver-se entrat a un dels carrers affuents a l'avinguda, l'hereu de Ferrer, que era el capguía en el camí, va posar la mà a l'espatlla del company i s'aturaren.

Escolteu, Saura! Primerament hem de fonamentar bé els nostres plans... Vos heu promès d'ajudar-me com a amic fidel, i penso que mai retirareu la paraula en aquest compromís. Voldreu admetre'l premi de la Flor, l'ofrena d'honor i cortesía? Jo us ho puc adjudicar com a president del jurat, i sempre serà més de lleu que'l preferit sigueu vós que qualsevulga altre poeta de recurs...

—Consento — va respondre ell, decidit. — I quina dama penseu que jo puc escullir per a Reina de la Festa? presenteu-me a la qui vós tingueu designada per a tal distinció, que m'hi atendré, mentres no sigui Elena Ferrà o marie la filla de la familia Joley. Fora inútil que'm proposessin alguna d'aquestes tres, perquè cap d'elles me simpatitza. La franquesa abans que tot entre nosaltres.

—No ha d'ésser cap d'aquestes, sinó una mev acosina — va adir Juli, baixant la veu o observant-lo entre ansia i temor. — No coneixeu a Adriana de Ferrer? No l'heu sentida nomenar entre la nostra classe distingida de ciutat? Es una damisela d'una bellesa i una intel·ligencia com cap altra No us ho dic perquè'm sigui parenta, sinó per just apreci i reconeixement.

PLACID VIDAL

(Acabarà.)

Butlletí Comercial

Plaça de Barcelona

Mercats

OLIS D'OLIVA

Informació als cars. Regàs.

Dia 31 d'octubre

Elaiso kilos, fora comprats		
Andalús, nou	de 113'95 a 117'48	pessetes
Baix Aragó	de 155'50 a 182'00	—
Borges	de 143'50 a 165'25	—
Tortosa	de 139'25 a 153'93	—

Mercat en ordenada a l'alza

Estació del Bogatell: Existencia .... 5 vagons
— Arribades .... 0 —

OLIS REFINATS

Encalces de 1 kilo de 4 litres

Regàs, extravargo	8'50	pessetes cada
— Superfi	7'50	— —
La Trompeta	6'50	— —

CAFES Y SUCRES

Informació de la casa Emili Gaissert y C.ª, *carrer Princesa 52.*

HAVRE, 31 *d'octubre*

(Café good Average)	Obre	Tanca
Desembre	72'25	72'60
Març	72'00	71'73
Maig	72'50	72'25
Setembre	73'25	72'50
Juliol	72'75	72'50

Sostingut.

NOVA-YORK, *Dia 31 d'octubre*

Cafè (Tipus núm. 7)	Obre	Tanca
Desembre	.....	10'56
Març	.....	10'93
Maig	.....	10'15
Juliol	.....	10'39

Sostingut.

PARÍS, 31 *d'octubre*

(En francs)	Obre	Tanca
Octubre	31'75	32'00
4 Octubre	00'00	00'00
4 Gener	32'50	32'50
4 Mar	32'87	32'87

Calma

HAMBURG, 31 *d'octubre*

Sucre (Base 88 per 100)	Obre	Tanca
Oct.-Des.	9'80	9'75
Janer-Mars	9'85	9'30
Maig	10'04	10'05
Agost	10'25	10'25

LONDRES 31 *d'octubre*

Sucre (Base 96 per 100)	Obre		Tanca	
Octubre-Dbre	9/7	1/2	9/6	1/4
Gener	9/8	1/4	9/7	1/4
Maig	10/	1/3	9/11	1/2
Agost	10/2	1/2	10/3	3/4

Calma.

LLANA

HAVRE, 31 *d'octubre*

Bueno Aires.	Obre	Tanca
Gener	181'	191'

Calma.

HAMBURG, 31 *d'octubre*

COURE	Obre	Tanca
Mars	146'50	146'50
Agost	144'00	144'00

Calma.

PEBRE

HAVRE, 3 *d'octubre*

Tellicherry	Obre	Tanca
Desembre	59'75	.....
Mars	60'75	.....
Maig	61'75	.....
Setembre	62'00	.....

Sostingut.

ALCOHOL

Paris		Tanca
Octubre	43'50	43'00
4 Gener	45'75	45'50
4 Maig	46'75	46'50

Calma.

Productes enològics (marca Enol)

Informació de la casa KEGELS I VILA, *Rambla de Catalunya 32.—Barcelona*

Dia 31 d'octubre

	Per 100 kls. bruts d'origen	Detall el kilo
Acid cítric (caixes de 50 k.)	6'70	6'50
Acid sulfurós anhidre	....	....
Cilindre de 10 k.	....	2'50
— de 25 k.	....	2'20
— de 50 k.	....	2'10
— de 100 k.	....	2'
Acid tartàric (caix 100 k.)	365	4'
Amiant pols per afiltre	400	5'
Carbó decolorant pasta	100	1'50
Carbonat de potassa químicament pur	200	2'50
Celulosa per a filtre	275	3'
Clarificant per a vi negre (f	175	2'
— — blanc	200	0'00
Cola de Russia Salianski	...	48'
— de Xina fideus	...	12'55
Filtrolina	150	2'
Fosfat amònic	170	2'65
— bicàlcic	70	09,0
Gelatina fina «plata»	450	5'80
— plaques «medalla d'or»	145	1'50
Metabisulfit de potassa pur	120	1'
Onesocola Coignet	200	2'
Tiatne extra a l'éter	750	8'
— — alcohol	650	7'57
— — en aguilles	675	7'20

DROGUES

Informació de la casa VIUDA Y FILLS DE G. BOLAS Y TRAVESSA, *Jaume Antich Barcelona.*

Dia 31 d'octubre

Preus per 100 kilograms franc envàs y estació a Barcelona, salvo variació

	Pessetes
Nitrat de sosa 95 per 100 riqueses y 1/4 per 100 àzoe	35'00
Sulfat ferro cristallisat	6'50
— — pols	7'00
— — cristallisat per 12 to nsiades	...
— — pols — 19 —	...
— amònic 20/21 àzoe	42'50
Clorur potassa 80/85 equivalent a 50/51 per 100 potassa pura	25'50
Sulfat potassa 90/95 equivalent a 48/51 per 100 potassa pura	29'50
Superfosfat cals mineral 18/20 per 100 kil. soluble	6'35
Superfosfa cal mineral 16/18 per 100 kil. soluble	7'00
Superfos a cal ossos 14/16 per 100	11'00
Escories Thomas 15/17 per 100 àcid fosfòric soluble	8'50
Kainita 12/13 per 100 potassa pura	8'50
Sulfat coure 98/99 purcsa	68'00
Sosa en sacs de 40 kilos al sac	7'85
— — —20 — —	8'10
—flor en sacs de 50 kilos al sac	17'05
Super osfat cals mineral 18/20 per 100 kil. soluble	6'25

Mercats estrangers

ESTACIO ENOTECNICA D'ESPANYA A CETA

PREUS DE PRODUCTES AGRICOLES ESPANYOLS Y ALTRES EN LES PLASSES DE CETA Y MARSELLA

Olis: els 100 kilograms, Borges, de 145 a 150 rancs; Aragó, de 155 a 165; Andalusia, de 120 a 135, Tortosa, de 130 a 138.

Alcools: de vi, bon gust, de 140 a 150 francs, hectòlitre; de brisa, de 90 a 100; Nord, de 00 a 00; Nord extraf, de 46 a 48; d'industria, de 00 a 00; cognac, de 00 a 000.

Sucres: de 65 a 67 francs els 100 kilogs.; cristallisats, 58 a 60; *en entrepot*, de 40 a 41; bords 30 a 32; en brut, blancs, de 30 a 31; de rojos, 27 28 frcs.

Fruites: peres, de 60 a 70 francs; prèssecs, de 70 a 100; raím, de 30 a 45; pomes de 25 a 40; albercocs, de 00 a 00; cireres, de 00 a 00; magranes, de 30 a 40 el mil; llimones, de 00 a 00 el mil; taronges, de 00 a 00 francs; mandarines, de 00 a 00; melons, de 6,00 a 10 dotzena.

Fruites seques y llevors: ametlles d'Alacant, de 000 a 000; de Cartagena de 280 a 310; de Mallorca, de 250 a 310; amb closca de Tarragona mollar), de 120 a 30; de Cartagena, de 115 a 130; (vellanes de Tarragona, de 175 a 185; ab closca de 75 a 85; panses de Málaga, de 9 a 14 francs la caixa de 10 kilos; de Dènia, de 70 a 75 francs els 100; cireres seques, de 150 a 200; figues, de 28 a 30 pinyons, de 190 a 200; cacauets, de 00 a 00 anís de Málaga, de 80 a 90; comins de 00 a 00 ca iola, de 50 a 54.

Legums (verdes y seques): ceves, de 12 a 14 francs; alls de 00 a 00; patates; de 00 a 00; nores de 12 a 13, llantíes, de 30 a 40; mongetes, de 25 a 35; pèsols, de 00 a 00; faves, de 00 a 00; tomàtces, de 8 a 12.

Forratges: herm, de 8 a 9 francs; aufals, de 9 a 10; palla, de 3'50 a 4'50; garrofes, de 00 a 00; segó, de 10 a 17 els 100 kilograms.

Suros: els mil, superfí, de 50 a 60 francs; fi, de 40 a 50; ordinari, de 35 a 40.

Varis: safrà, de 135 a 145 francs kilo; pebre molt, dols, de 100 a 150 els 100; mares de vi, de 25 a 35; el gram d'àcid tartàric, de 0'90 a 1'00; tartà en brut, de 00 a 00; el gram de bitrartrat, de 0'00 a 0'00.

VINS ESPANYOLS A CETA

Alacant, de 13 a 15 graus, de 00 a 00 francs, hectòlitre; Alacant, de 11 a 12 id. de 32 a 34 id.; id.; Benicarló, de 11 a 12 id., de 32 a 35 id., id., Catalunya, de 10 a 12 id.; de 00 a 00; Priorat, de 11 a 12 id., de 00 a 00; Tarragona (Vendrell), de 12 id., de 00 a 00; Utiel (tipo Aragó), de 11 a 12 id., de 32 a 33; Valencia, de 11 a 12 id., de 30 a 33; Valencia, rosat, de 12 id.; de 00 a 00; Vinaròs, de 11 a 12 id., de 32 a 33; Moscatell (9 a 10° licor), de 14 id., de 00 a 00; Misela blanca (9 a 10° licor), de 12 a 15 id., de 00 a 00; Mis ela roja (9 a 10° licor) de 12 a 15 id., de 00 a 00; Vi blanc sec de Valencia, de 11 a 12 id., de 00 a 00 Vi blanc de la Manxa, de 11 a 12 id., de 32 a 34 Vi blanc de Catalunya, de 10 a 12 id., de 30 a 33 de Xerès y Málaga. ordinaris y superiors, de 50 a 250 francs.

Ceta, 31 d'octubre de 1913 — El director de l'Estació, *Lluis Arizmendi.*

ESTATÍSTICA COMPARATIVA DE L'IMPORTACIÓ AGRÍCOLA ESPANYOLA A FRANSA EN AGOST DE 1913

VINS.—Durant el passat agost Espanya va enviar a Fransa per les diferentes Duanes de la república 315,993 hectòlitres de vins ordinaris y 4,884 de licor, que sumen en conjunt 320,877 hecòlitres En el mateix mes de 1912 nostra importació fou de 165270 hectòlitres. lo que dona una diferencia a favor de agost de 1913 de 154.607 hectòlitres.

En consum francès de vins espanyols fou durant dit mes de 212,808 hectòlitres, que afegits als, 1.145.000 dels set mesos anteriors sumen 1.357.808 hectòlitres, valorats en 54.201.000 frs.

Italia durant l'esmentat mes importà 1.041 hectòlitres contra 397 que va enviar en el mateix mes de 1912.

Al consum francès hi passaren durant el mes de agost d'aquest any, 1.859 hectòlitres de vins italians; mentres que'l dels espanyols pujà, com hem dit, a 212,808 hectòlitres.

Argelia importà a Fransa en el mes susdit 225,6 hectòlitres de vins ordinaris y 1.074 de mostos frescs y misteles.

Tunis importà 3,173 hectòlitres.

Turquía ha importat en el citat mes de agost 432 hectolitres de vins de licor.

D'altres paisos s'importaren 22,178 hectòlitres de vins ordinaris y 17,058 de vins de licor.

OLIS.—Durant l'esmentat mes arribaren d'Espanya 81,800 kgrms. d'oli. En el mateix mes de 1912 varem importar 565,000 kilògrams o sigui 483,200 mes que en juliol de 1912.

El consum dels nostres olis a Fransa durant dit mes d'aquest any fou de 27,000 kilògrams.

Italia durant l'esmentat mes importà 251,300 kilògrams.

FRUITES.—L'importació de nostres fruites a Fransa durant el mes de agost de 1913, ha estat de 4.545,400 kilògrs.

En el mateix mes de 1912, l'importació fou de 1.378,200 kilògrams, resultant una diferencia a favor de agost 1913, de 2.22 ,900 kilògrams.

ARRÓS Y LLEGUMS (verdes y seques).—La seva importació va esser durant el mes de agost de 1913, de 1.572,700 kilògrams.

SAFRÀ.—En el mateix mes també entraren a Fransa 2,300 kilògrams de safrà.

En resum dels datos que acabem de consignar se'n desprèn que, comparada nostra importació de agost de l'any 1912, amb la del mateix mes de 1913, resulta: que ha aumentat en vins 154,607 hectòlitres, y ha disminuit en olis 483,200 kilógrams y ha aumentat en fruites 2.225,800 kilògrams.

El valor total de tots els productes espanyols importats a Fransa, durant els sis mesos de aquest any s'eleva, segons la manera de calcular les estatístiques franceses, a francs 158.268,000 y els productes francesos exportats a Espanya ascendeixen a 94.584,000 francs resultant un benefici a favor d'Espanya de 90.684,000 francs.

CETA. — Per aquest port han vingut d'Espanya durant el mes de agost últim 97,497 de hectòlitres de vins ordinaris y 96 de licor y misteles. Havent passat al *consum* 79.809 hectòlitres.

Ateneu Pi i Margall

DE LA BARCELONETA

Hores de visita al Dispensari Mèdic públic gratuit

Nas, gorja y orelles, a càrreg del doctor Francisco Moreu, tots els dilluns y dimecres, de 6 a 7 tarde.

Malalties de noia, a càrreg del doctor M. Roig y Roig, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 9 a 10 del matí.

Malalties dels ulls, a càrrec del doctor Lluis Bonet Comajuncosa, tots els dimars, dijous y dissabtes, de set a vuit tarde.

Cirugia y malalties de la dóna, a càrreg els dimars, dijous y dissabtes, de 6 del doctor J. Vicedo Bonmatí, tots a 7 tarde.

Medicina general, a càrreg del doctor Lluis G. Nogués y Gurri, tots els dilluns, dimecres y divendres, de 7 a 8 tarde.

El nou governador

Ahir matí amb l'exprés de Madrid que arribá amb dues hores de retrás, vingué el senyor Rafel Andrade, nou governador de Barcelona.

Voltant pels andens de l'estació vegérem al governador dimissionari don Josep Francos Rodríguez, l'alcalde accidental don Josep Mir i Miró, president de la Diputació don Enric Prat de la Riba, president de l'Audiencia don Frederic Senantes, fiscal don Miquel de Ribes, bisbe de Barcelona doctor Laguarda, rector de l'Universitat don Valentí Carulla, delegat d'Hisenda senyor Eulate, personal del Govern civil presidit pel senyor Dic i Mas, alt personal de la policía amb els senyors Millán Astray i Retana al cap, quefes de la guarda civil, comandant dels moços de l'Esquadra, el de la guarda municipal, el secretari del governador senyor López del Oro, el secretari de l'Ajuntament senyor Gómez del Castillo, els senyors Emili, Garriga i Coll i Balcells del Centre Monárquic Conservador, diversos socis del mateix i una comissió de la Societat Conservadora.

També hi havía els senyors García Faria, Trellero, Elías de Molins, Monegal, Gassó i Martí i Miió i Pi.

Al baixar del coixe el senyor Andrade saludá al senyor Francos Rodríguez presentent-lo a les autoritats.

Seguidament marxá al Govern civil, on hi hagué la recepció acostumada.

El nou governador senyor Andrade es mostrá molt afectuós amb tots els reunits i especialment amb els periodistes, amb els que conversá durant bona estona.

Digué el senyor Andrade que tenía la seguretat de que'ls periodistes barcelonins li farien justicia cas d'acertar i que sabrien guardar-li benevolença si era necessari. Jo compto — ha dit — amb aquesta cooperació benévola, ja que sense la prempsa és impossible actuar. Ella forma els estats de conciencia i constitueix la guía dels governants. Les seves advertencies serán per a mí l'indicació més segura del camí a seguir.

Jo els demano que jutjin els meus actes amb tota imparcialitat i amb extricta justicia, i espero que'm complauran. Espero també — ha afegit — que m'advertiran, cas de creure-ho convenient, i que si és justificat me censuraran i fustigarán.

Acabá el senyor Andrade oferint-se, com a governador i com a particular, a tots els periodistes dient que per ells guardará les més preferents atencions.

Butlletí del Treball

ELS GUIXERS ADORNISTES

El Sindicat de Guixers Adornistes «La Unión», de Barcelona, posa en coneixement de tots els obrers conscients d'Espanya que declara el «boycot» als patrons f obrers guixaires de Palma de Mallorca, e: haver atropellat moral i materialment : tres socis del Sindicat.

El Secretari, Miquel Abella. — Barcelona, 30-10-913.

RAM D'EBANISTERIA

En la reunió celebrada pels ebanistes i barniçadors de mobles, el día 29 dels corrents, s'accordá celebrar reunió general avui, dia 2, a les 10 del matí, en el local social, Aribau, 21, per a donar-vos compte dels accords presos en la Federació, essent de molt interès per a nostra causa la vostra assistencia. No hi falteu. — La Comissió.

LA DEPENDENCIA MERCANTIL

En aquesta entitat es va celebrar divendres a la nit l'inauguració de curs en el seu ampli local del carrer d'Arcs, 3, molt ben adornat amb grupus de flors i plantes decoratives.

Ocupà la presidencia el que ocupa també la de l'Associació, senyor Ventura, qui a l'obrir l'acte la cedí al regidor senyor Juncal, delegat de l'alcalde, ocupant llocs als séus costats, a més de la Directiva, els senyors Borjas, diputat provincial, i Pinilla, ex-regidor.

El senyor Pinilla parlà en català, excitant als dependents a associar-se per a millorar les condicions de vida, a procurar-se cada día més cultura a fi de fer-se més apres i a laborar per a que sigui un fet la promulgació del contracte del treball.

El senyor Borjas creu que'ls dependents de comerç han de procurar lluitar per quelcom més que per millores econòmiques; han de mirar de fer valer el propi valor, o sigui, que'l dependent és quelcom més que un home-màquina com molts el consideren, quelcom més que un pès o una mida; és un home, és un pare de familia que té dret a no deixar desamparats als séus.

El senyor Juncal digué que lo millor que pot fer el dependent és fomentar l'ensenyança.

Va referire teories sociològiques, afirmant que'l dependent ha de tenir participació en els beneficis i ésser «consoci dels amos».

Estigueren bé els parlaments del senyors Ventura i Pinilla; lo demés potser s'aparta quelcom de lo que dèu ésser una inauguració de curs.

L'ART FABRIL

La Societat de l'Art Fabril «La Constancia» celebrará reunió general extraordinaria, avui, a dos quarts de quatre, en el local de la Casa del Poble.

Companys, companyes: No falteu a la reunió. — La Junta.

ELS AGRICULTORS

La Societat d'obrer agricultors de Barcelona i son radi, celebrará reunió general ordinaria, avui, a les quatre de la tarde, en el seu domicili social, Jocs Florals, 135, Sans. — La Junta.

INFORMACIO DE BARCELONA

Ahir, diada de Tots Sants, els cementeris estigueren invadits de barcelonins, que, seguint la tradicional costum, volien tributar un pietós record als morts.

La Rambla estigué plena de flors, en el sector destinat a aquesta venda. I per entre les flors, de colors apagats i funeraris, passejava la multitut, plena d'animació. Era la vida que triomfava dels melancólics atributs de la mort, com en la tarde triomfa en les manifestacions que's tradueixen a les necròpolis, els uns per pietat envers els morts, i els altres, els més, per pruija d'ostentació o per a proporcionar-se un agradós passeig tardoral.

Com es clássic en la diada d'ahir, els barcelonins feren gran gasto de panellets i castanyes, que plácidament digeriren entre acte i acte de l'immortal Tenorio.

—Els cafès «LA PORTORRIQUEÑA» són els més fins i aromàtics - Bonsuccés, 3

Demá a les déu de la nit tindrá lloc en l'Ateneu Enciclopédic Popular (Carme, 30), la primera sessió pública dedicada a la lectura comentada de l'obra «Progreso y Miseria» d'Henry George.

L'interés del tema, origen de les més apassionades controversies i l'autoritat de profond economista reconeguda a l'autor, fa esperar que l'acte és veurá concorregut.

—CAMISERIA SANS, BOQUERIA, 32. Especialitat en camises a mida.

Un anónim llegidor ens envía déu pessetes per a ésser repartides entre families necessitades.

Donarem compte de la distribució d'aquesta quantitat.

—BRICHS-Berrets, Arcs, 3. Barcelona.

La Banda Municipal, situada en el Passeig de Gracia, tocará des de les onze, les peces següents:

«Notres jeannes», pas-doble (primera audició), Montey.

«La caza del joven Enrique», obertura, Mehul.

«Ludi di gladiatori», fantasía dramática, Varinetti.

«L'enfant prodigue», pantomima, Wormser.

«1812», obertura solemne (primera audició), Tschaikowsky.

Havent d'adquirir-se farina de primera classe per a les atencions de l'Hospital de la Santa Creu, s'admetrán en la Secretaría del mateix, fins a les déu del matí del dia 6 del corrent, les mostres i notes de preus que presentin quants desitgin realitzar el subministre.

—Cefalees! Piperazina Dr. Grau.

Per interessar a la companyía suministradora d'energía eléctrica i als abonats a la mateixa, és fa públic que les Oficines de Verificació de compadors i el Laboratori Oficial d'aquest Centre, s'han instal-lat en el carrer d'Aragó, 231 baixos.

Avui, diumenge, 2 de novembre el regidor de l'Ajuntament i individu de la Real Academia de Bones Lletres don Francesc Carreras i Candi, donará una conferencia al Foment dels Interessos de Sans. Tindrá per objecte estudiar l'origen i desenrotllo de Sans i Hostafrancs, donant-se al saló d'actes del Centre Católic, carrer d'En Fernández Duro, núm. 10.

Farà la presentació del conferenciant don Joaquim Nubiola, i dirá el discurs de gracies don Jaume Santomá.

L'hora d'aquest acte és a les nou de la nit. L'entrada és pública.

A l'U. F. N. R. del districte segón (Passatge de Sant Benet, 8, principal), és celebrará avui una veillada teatral.

Formen part del programa la bonica comedia «El pintor de miracles» i la parodia «En Joanet i En Lluiset».

CRONICA DE FORA

Informació d'Espanya

Madrid 1 de 9 mat. a 12 nit

Preses de possessió

S'han possessionat dels seus cárrecs el subsecretari de Gracia i Justicia senyor Garroy i el director de Presons senyor Gutiérrez de la Vega.

També s'han possessionat el general Luque de la direcció general de la guarda civil, i el marqués de Valdeiglesias de la de Pósits.

El governador de Barcelona

El senyor Andrade, al sortir amb l'exprés cap a Barcelona, fingué una despedida afectuosissima.

Acudiren a l'estació la major part dels diputats conservadors que's troben a Madrid, entre ells el senyor Besada, molts ateneistes i amics particulars.

El sub-secretari de Governació senyor Prado Palacios despedí al governador de Barcelona en nom del president del Consell i del ministre de la Governació.

Com que en el mateix tren retornaren quasi tots els diputats catalans que eren a Madrid, en els andens es formaren animats rotllos parlant-se molt de política.

El senyor Andrade, tant aviat es possessioni del seu cárrec, es posará en relació amb els elements conservadors per a informar al Govern sobre la designació d'alcalde de Barcelona.

Lo d'En Sánchez

En el Consell que's celebrará avui a la tarde a Governació es tractará probablement de si procedeix o no aconsellar al rei l'indult de l'ex-capitá Sánchez.

D'una suposada malaltía

El senyor Vázquez de Mella ha rectificat els rumors circulats sobre la suposada gravetat del marqués de Cerralbo.

Aquest sols es troba fadigat per l'intensa labor que porta a cap per la seva afició als estudis arqueológics.

Es, per lo tant, inexacte que'l marqués de Cerralbo hagi pensat en presentar la dimissió del cárrec de quefe-delegat de don Jaume.

N'Alba

Avui ha sortit cap a l'estranger don Santiago Alba.

Cap a Barcelona

El senyor Cambó, que ha confe[illegible] aquesta tarde amb el president del Consell, ha sortit cap a Barcelona.

«La Tribuna»

«La Tribuna» continúa la campanya contra el trust i diu que'l desdeny amb que li ha contestat «El Liberal» és altre dels procediments que empra la Editorial quan vol anular a algú; fa la campanya del silenci i creu que no ocupant-se ells de les gents están cridades a desaparéixer.

Fa la salvetat de que no va a aqueixa campanya que ha iniciat i que ofereix continuar, rés contra'ls redactors dels tres periódics de la Editorial, car són uns explotats, els quals la empresa tendeix a anular, convertint-los en máquines d'escriure al dictat.

Insisteix en que quant digué amit de l'origen del «trust» és exacte i hi ha persones de les que intervingueren que podrán testimoniar-ho.

Manifesta que tota la finalitat del trust és anular als senyors Maura i García Prieto, perque aquests tanquen la porta del rebost.

La prova d'aquesta finalitat está en que, essent tres periódics, un moderat, altre demócrata i altre republicá, tots tres diuen lo mateix, tots tres atacquen al senyor Maura, i «El Imparcial», ademés, elogia al senyor Dato i el senyor Dato té en el ministeri al senyor Ugarte, fiscal en l'assumpte Ferrer, combatut, abans a sang i a foc; al comte del Serrallo, capitá general de Valencia, quan els successos de Cullera, combatut pel trust a sang i a foc; al senyor Sánchez Guerra i al marqués del Vadillo, els dos ministres més reaccionaris del partit conservador, combatuts pel trust constantment a sang i a foc.

Afegeix que urgeix anar amb valentía descarnada contra el trust, perque es tracta de una lluita decisiva en la que's juguen interessos morals i materials, el trono d'Espanya i la propia nació.

Per molta força que tinguin En Romanones, En Moya, En Sacristán, En Lerroux, En Melquíades Alvarez i les seves mesnades corresponents, més força tenen el fiscal qui acusa, el jutge qui falla i el Códic penal qui condemna.

Un día de lleure

Ha marxat al camp el comte de Romanones.

Enterats

Fins que's nomení nou ambaixador al Vaticá continuará el senyor Calbetón.

Un «timo»

Un jove vestit de negre i afeitat, s'ha presentat en una joieria, dient a l'amo que anava de part del rector d'una iglesia, que desitjava adquirir objectes propis del culte.

Per tant, li pregava que per un dels seus dependents li enviés cálzers, patenes, crucifixes d'or i plata i quantes joies fossin adequades, car es tractava d'una senyora que havent adquirit una fortuna que la molestava, anava a emplear-la en aquests objectes a manera de restitució.

L'amo hi ha accedit, enviant a un dependent amb els objectes, juntament amb el supost sagristá.

A l'arribar a l'Iglesia, en un confessionari hi havía un sacerdot confessant a una senyora, i el sagristá ha dit al dependent: Aquest és el rector i aquesta la dama donant. Dongum vosté les alhajes per a que les porti a la sagristía i parli amb la senyora, demanant fort.

El dependent ha parlat al confessor, qui l'ha cregut un boig. Han anat a la sagristía i han trobat el sagristá auténtic. El lladregot havía fugit amb les alhajes.

La «Gaceta»

La «Gaceta» publica:

Decrets de la Presidencia i altres ministeris comprenent la dimissió de governadors i alt personal, donats ja aquests dies.

Reial ordre declarant que'l terme mig del canvi de francs en el mes actual ha sigut el de 5'97 per cent.

Circular anunciant que pel Govern civil de Girona s'ha complert el servei d'estadística i vacunació i revacunació a que es refereix la reial ordre de Governació de 16 de l'actual.

Deixant sense efecte la circular de la Direcció de Sanitat exterior relativa a l'estat sanitari de Manila.

Relació de destins vagants per a cubrir-los per llicenciats de l'exércit.

Estat de la recaudació obtinguda durant el mes de setembre de l'any actual.

El suicidi d'En Maura

Un redactor de «A B C» ha visitat al senyor Maura el qual li ha dit que la nota que amit publicaren els periódics és integrament igual a la que ell entregá al rei.

Ha negat que l'hagi visitat el senyor Sánchez Guerra, i ha afegit respecte a sa benevolença amb el Govern:

—Es natural, pel moment, aquesta confusió entre versions mal avingudes.

Contribueixen a aixó, moltes coses, no totes intencionades.

Convé acabar l'equívoc.

Encara que molts no la noten, és una realitat que'l día 27 quedá estingida la quefatura que fins allavors vaig tenir amb espontania i persistent unanimitat del partit conservador. Aqueixa quefatura sols es pot esmentar com es recordin fets passats; hauría sigut impossible prorrogar-la després de lo que va passar aquell día, encara que tots els conservadors mantinguessin l'antiga unanimitat; amb doble motiu en el cas contrari, perque en cap discordia intestina dec ni vull barrejar-m'hi.

No essent-me lícit apoiar al Govern, lo qual no obsta per a destijar que acerti en tot, vull abstenir-me de combatre'l i de suscitar-li dificultats.

Qualsevol que hagi d'ésser en temps a venir ma intervenció en la política, per ara aquest propósit de no apoiar ni combatre al Govern tant sols es pot cumplir amb mon apartament, que és complert.

La Cambra Industrial de Madrid

La Cambra Industrial de Madrid, en sa darrera reunió ha prés els següens accords:

Aprovar l'informe que emeteix aquest organisme, a petició d'Hisenda, sobre la creació d'una tarifa especial per als aparelladors prácics d'obres, i algunes comunicacons de la Direcció de Comerç, Industria i Treball relacionades amb la Cambra.

Es doná lectura al documentat informe de la secció tercera sobre'l tractat de comerç amb França, que haurá d'elevar-se a la superioritat, i s'accordá imprimir-lo i repartir-lo entre'ls membres de la Junta per a que puguin estudiar-lo detingudament.

S'accorda, per unanimitat, felicitar al president de la secció tercera de la Cambra, marqués de Poriago, pel seu nomenament per al cárrec de governador civil de Madrid; i s'aixecá la sessió després d'aprovar-se els comptes i recaudació de tresoreria durant el mes prop-passat.

Consell de ministres

A dos quarts de dotze s'han reunit els ministres a Governació per a celebrar Consell.

Foques manifestacions han fet a l'entrada els individus del Govern.

Unicament el general Echagüe ha manifestat que no era segur que's tractés en el Consell d'avui de la sentencia contra l'ex-capitá Sánchez.

Els demés ministres han fet les manifestacions a que s'aludeix en la nota oficiosa.

El Consell ha acabat a dos quarts de dines.

D'ell s'ha facilitat la següent nota oficiosa:

«Ha començat el Consell donant compte el ministre d'Estat de la dimissió del senyor Calbetón i de la petició que aquest fa per a que se li envíin promptament les credencials.

El ministre de la Guerra ha donat compte al Consell de la situació militar del Marroc, i també ha cridat l'atenció sobre els medis financiers que fins a fi d'any será necessari realitzar.

El ministre de Foment ha presentat al Consell una nota de la marxa dels serveis dependents del seu departament, i ha ofert facilitar al ministre d'Hisenda detalls més emplis que s'ha accordat era també indispensable facilitessin els titulars dels diversos ministeris sobre els crédits concedits pel pressupost de liquidació que's consideria indispensables fins a cap d'any.

El ministre de la Governació, per últim, ha comunicat al Consell que se li havía donat noticia pel governador civil de Madrid i director general de Seguretat, de la petició que elements radicals li havien dirigit, per a celebrar una manifestació de carácter polític, encaminada a combatre la representació que injustament s'atribueix a homes il-lustres, i el Govern, tenint en compte diverses consideracions i atent al seu deure, ha accordat no concedir el permís.»

Després de facilitar la nota abans dita, el senyor Sánchez Guerra ha dit als periodistes que s'han presentat en el Govern civil uns cartells relacionats amb la projectada manifestació de demá, que no han sigut autoritzats per trobar-se continguts en ells conceptes injuriosos.

—Si no n'hi hagués moltes ja — ha dit el senyor Sánchez Guerra — aquesta seria una consideració més que tenir en compte per a prohibir la manifestació de demá.

—He sentit dir — ha afegit [illegible] sur de la prohibició s'insistirá en [illegible] la manifestació.

Les eleccions

Pel districte de Buena Vista els reformistes presentaran la candidatura de don August Barcia.

L'alcaldia de Barcelona

Amb l'exprés d'aquesta tarde marxen a Barcelona els senyors Bartrina i Maluquer i Viladot.

No queda ultimada la designació de l'alcalde de Barcelona, peró no's farà esperar, segons les nostres noticies, el nomenament del senyor Sagnier per a succeir al senyor Coll-sec.

D'alts càrrecs

El senyor Sánchez de Toca succeirá al senyor Fidal en la presidencia del Consell de Administració de la Sucrera.

Per a ocupar la presidencia del Consell d'Estat es parla de l'ex-ministré conservador senyor duc de Mandas.

El fill d'En Maura es retira

Santander. — Les altes personalitats del partit conservador local han rebut cartes de don Gabriel Maura i Gamazo anunciantlos que's retira de la vida política, renunciant, per lo tant, la quefatura en aquesta provincia.

Sembla que'l text d'aquestes cartes reflexa l'amargura del desengany revelador de que mor el maurisme per apartamens inconcebibles.

Afegeix que don Antoni Maura adopta una actitut indiferent respecte a la Corona.

El comte de Esteban-Collantes ha dit lo següent.

—Vaig apendre a fer política amb En Cánovas del Castillo, qui digué en plé Parlament —Toa intrn i en ia i tot: intolerancia es comerá contra la meva opinió i contra el meu honor.

Aixó ho repeteix el comte d'Esteban-Collantes afirmant que és lliberal-conservador, i com creu que aixó no era lo que practicava el senyor Maura, es retirá de la política.

L'actual Govern li ha ofert alts cárrecs peró els ha refusat, puix vol saber com governa el senyor Dato. Si imita al senyor Maura, el combatrá; si torna per la tradició lliberal conservadora, l'apoiará.

Diu En Mella

Un periodista preguntá amit sa opinió al senyor Vázquez de Mella sobre els successos polítics d'aquests dies.

—Tot lo que jo podría dir, que és molt, —contestá— respecte de l'advenment dels conservadors al poder sense el senyor Maura, pot concretar-se en les següens frases:

Que aqui, en lloc de Monarquia, hi ha Diarquía col-lectiva, o sia: el Trust i l'Institució Lliure d'Ensenyament.

Que quan els poders públics viuen de l'almoina i de la benevolença de sos adversaris, pot dir-se, sense temor a equivocar-se, que són morts.

—¿Qué creu vosté que passará?

—Difícil és contestar, perque la política a Espanya está plena de xarades.

—¿Vosté sab la noticia de que'l senyor Maura es retira de la política?

—Qualcom he sentit dir, peró crec que existeix error, car no hi ha tal retirada. Lo que sí hi ha és que'l senyor Maura renuncia a la quefatura del partit.

—Obeirá aixó al moviment que sembla surgirá avui en les dretes enfront dels lliberals si aquests s'uneixen amb el senyor Alvarez o altres republicans?

—No sé a qué obeirá; peró indubtablement no té ara més fonament que'ls successos ja només occorregut des de fa algún temps en nostre país i que han portat com conseqüencia la pujada al poder del Govern Dato.

Lo que diu la premsa

«El Imparcial» en l'article de fons es congratula de que l'opinió pública hagi prés part activa en els darrers acontecimements polítics, i diu en lloc de fugir de la política, l'opinió culta deu intervindre cada día més en ella per a lograr transformar sa conciencia i arrancar-la de mans d'alquimistes professionals.

«El País» segueix censurant en l'article de fons el nomenament del general Echagüe per a ministre de la Guerra.

«El Socialista» en l'editorial exposa la sospita de que'l senyor Maura no es retira de la política i que's prepara a fundar un nou partit basat en totes les dretes.

«El Radical» pregunta si el senyor Maura está en espirit en l'actual Gabinet presidit pel senyor Dato, i demana al Govern, al senyor Maura i a «La Epoca», que contestin categóricament.

En Maluquer.-Conferencia

El nou fiscal del Tribunal Suprem senyor Maluquer i Viladot marxa avui en l'exprés per a Barcelona, acompanyat del senyor Bartrina.

Dintre de pocs dies retornará a Madrid i allavors jurará el cárrec per al qual ha sigut nomenat i que no ha jurat ja perque s'está fent l'estorament del Tribunal Suprem.

Aquesta tarde els senyors Maluquer i Bartrina han conferenciat amb el senyor Dato sobre assumptes de Barcelona.

El día

A pesar del temps fret i desagradable que regna, es nota en els cementéris gran animació.

La recaudació

El subsecretari del ministeri d'Hisenda ha facilitat aquest migdia als periodistes el resultat de la recaudació del Tresor durant el passat mes d'octubre.

Aquesta ascendeix a un total de 100.616.406 pessetes, acusant una alça de 18.909.961 pessetes amb relació a igual período de l'any anterior.

La «Epoca»

«La Epoca» en son article de fons recull les declaracions del senyor Maura al retirar-se de la quefatura del partit conservador.

Es lamenta d'aixó, fent grans elogis del senyor Maura i diu que en mig de l'amargura que li causa la retirada, li queda l'esperança de que'l senyor Maura deixa entendre que tornará a actuar en la política.

Com les dretes que poden estar amb el senyor Maura, no són les dretes faccioses, esperem—afegeix—que'l partit conservador, avui agrupat al costat del Govern, pugui estar amb el senyor Maura, quan aquest torni de son retir.

A Santander

Ha sortit cap a Santander el subsecretari de la Presidencia, senyor marqués de Santa Cruz.

En Sánchez Guerra

El senyor Sánchez Guerra ha anunciat als periodistes que quan aquesta tarde retorni a Madrid el rei, anirá ell a Palau per a presentar a S. M. diversos governadors civils recentment nomenats.

El ministre de la Governació es mostra disposat a procedir enérgicament si intenta realitzar demá la manifestació que ha sigut prohibida.

—Aquesta tarde el ministre de la Governació ha visitat al senyor La Cierva.

Preguntat aquest darrer sobre l'objecte de la visita, contestá que no tenia importancia i que era una visita particular d'un amic a altre amic.

Artista que's retira

Amb motiu de retirar-se de l'escena l'actriu Roser Pino, se li prepara un homenatge organitzat pels escriptors Benavente i Martínez Sierra.

En la funció de despedida llegiran treballs els senyors Ramos Carrión, Benavente, Dicenta, Serafí Alvarez Quintero, Linares Rivas, Joan Remón Giménez i Martínez Sierra.

Prendrá part en la funció N'Enric Borrás.

S'enregistrará a la Pino un álbum amb judicis sobre son art firmats per escriptors, polítics, artistes, músics i actors.

De Córdoba

Córdoba. — El tifus causa algunes víctimes en aquesta capital. Ha mort de dita malaltía la directora de l'Escola Normal de Mestres donya Araceli Avilés, filla del senador del mateix cognom.

De Jaén

Jaén. — Comuniquen de Linares que s'han declarat en vaga els fundidors de la fábrica «La Portilla».

Els vaguis es demanen entre altres millores, el jornal mínim de quatre pessetes.

El Centre Obrer se reuní per a exposar les causes de la vaga.

Les gestions que fins ara s'han portat a cab per a un arreglament, han resultat infructuoses.

Es creu que la vaga serà general.

L'actitut dels obrers és pacífica.

De Valencia

Valencia. — Aquesta tarde, en el tren correu sortirà cap a Madrid el governador civil sortint don Lluis López i García, a qui es prepara un carinyós comiat.

La premsa, en general, el jutja benèvolament, fent justicia als rellevants mèrits que l'adornen, a l'encert i zel amb que ha desempenyat el cárrec i a sa acrisolada honradesa.

El senyor López García, ha resignat el manament de la provincia, interinament, fins l'arribada del nou governador a favor del secretari del Govern civil, senyor Montilla, qui, en una altra ocasió, també fou governador.

—Aquest matí, en el tren correu, ha arribat En Pau Iglesias, amb l'objecte de pendre part en el miting que's celebrará demà en aquesta capital.

—En el mateix tren, ha arribat també, el quefe provincial del partit conservador de Valencia, don Antoni Lázaro.

—Seguint les tradicionals costums del día de Tots Sants, molta gent es dirigeix als cementiris, on es nota gran animació.

La majoría de les tombes apareixen adornades amb flors i artístiques corones.

El día apareix núvol, a pesar de lo igual regna agradable temperatura.

De Catalunya

Girona

Girona. — Ha quedat definitivament establert un servei diari d'automòbils per al transport de viatgers entre Olot i Banyoles, sortint de la primera de dites poblacions a les set del matí i a dos quarts de tres de la tarde.

—A mida que's van acostant els dies en que deuen celebrar-se les festes d'aviació, creix en aquesta ciutat l'interès per la coneixer el sport que crida més l'atenció del món enter.

S'ultimen els detalls de les festes. El governador civil ha autoritzat ja oficialment sa celebració; l'alcalde de Sant Gregori ha acceptat la presidencia de les mateixes; i el president de la Diputació provincial ha comunicat a la comissió organitzadora que cedirá el crescut número de cadires que se li interessaven per al públic concorrent a l'espectacle.

—Ha sigut nomenat jutge municipal de Palafrugell el conegut metge don Romuald Vidal, i suplent el farmacèutic don Frederic Suñer.

—La guarda civil patrulla pels carrers i en tot es nota el rigor de les disposicions governatives.

—Han arribat els doctors Gonzàlez Prats, Murúa i Capdepont amb sos ausiliars i nombrosos alumnes de Medecina.

Han visitat el manicomi de Salt.

Els diputats provincials i els regidors conservadors, entre els els senyors Catalá i Norat, s'han adherit a la política del senyor Dato.

S'assegura que serà nomenat alcalde el senyor Catalá.

Lleida

Lleida. — L'Associació de Dependents de Comerç ha accordat la vaga per al pròxim dilluns, fent-la extensiva als establiments de teixits i similars que no tanquin a les vuit del vespre.

Palamós

Palamós. — Durant les pròximes festes se celebraràn en aquesta población grans partits de «foot-ball», jugant el primer «team» de Palafrugell contra'l según «team» de Palamós.

—Una venedora d'avellanes d'aquesta localitat, coneguda per la «Sarasa», s'ha escapat del domicili conjugal en companyía d'un jove soltér, emportant-se'n algún diner i joies.

El marit burlat ha denunciat desseguida el fet a la guarda civil, que ha procedit a la detenció de l'esposa infidel.

Sabadell

Sabadell. — En les properes eleccions municipals els republicans radicals d'aquesta ciutat, aniràn sols a la lluita, presentant candidatura enfront de la que presentaràn els federals i nacionalistes.

—En el camp de l'Atètic, se jugaràn dos interessants partits, avui diumenge, pels teams Stadium i Atlètic.

El Marroc sagnant

D'Algeciras

Algeciras. — Salpà'l vapor «Canalejas» remolcant una llanxa-automòbil que deixà aquí el transport «Almirante Lobo.»

Porta el barco molts queviures i gran quantitat de material sanitari i tendes de campanya.

Arribà de pas cap a Ceuta el tinent coronell del regiment de Borbó senyor Caro Terriza.

Telegrama oficial de Ceuta

En el ministeri de la Guerra s'ha rebut el següent telegrama:

«Ceuta, 1. — Comandant general a ministre Guerra:

A les 16 d'avui, un cabo i sis soldats de Borbó que baixaren al barranc de Benimesala a rentar-se la roba, foren atacats per un grupu enemic, canviant-se alguns dispars que'ns ocasionaren dugues baixes.

Desseguida sortiren forces del campament i posicions per a tancar si és possible la sortida a dits moros.

Donaré compte a V. E del resultat del reconeixement detingut que's practicará demà i el nom de les baixes.»

De Tánger

Tánger. — Per un radograma de Casablanca se sab que'l temporal ha amainat molt per qual causa el paquebot «Casabelle» ha pogut sortir de les roques en que va embarrancar salvant-se per miracle.

Del barco espanyol «Iria» s'ha salvat tota la tripulació que tingué que abandonar-lo en plé temporal tenint que lluitar amb les ones quan es dirigien a terra, essent molt les vegades que creguéren morir ofegats.

Informació de l'estranger

Estats Units

Washington. — El general Félix Díaz i els seus companys varen sortir de Veracruz a bordo del cuiraçat «Michigan», transbordant en alta mar a un vapor que's dirigia a Nova York i Cuba.

—A Weshick, a conseqüencia del suicidi d'un metge acusat de difamació pels seus confrares, s'ha amotinat el poble contra els metges, apedregant els domicilis i trencant els vidres dels que havien exercit l'acció contra'l suposat difamador.

La policía ha donat varies cárregues, resultant nombrosos ferits.

França

París. — Comuniquen de Perpinyá que allí s'ha rebut un telegrama particular de Mauritania, dient que s'ha lliurat un combat entre els meharistes del lloc de Bonilli i nombrosos contingents de la tribu de Reglibat. Les forces franceses han tingut un oficial i 25 senegalins morts.

A París no s'ha rebut cap confirmació oficial d'aquesta noticia.

—La premsa ha donat compte de que la destrucció del casc del cuiraçat «Jena» ha fet que s'hi trobessin 400 tonelades de carbó, obusos i canons.

Al ministeri de Marina han manifestat que aixó no té importancia.

Abans de la del casc del «Jena» fou extreta gran quantitat de carbó. L'extracció del restant haurá ocasionat gastos excessius, per lo que s'obtá per abandonar-lo.

També es varen abandonar dos canons de model antic, sense cap valor per a la defensa nacional.

—Aquesta nit han arribat, procedents de Biarritz, l'expresident de Méxic general Porfiri Díaz i la seva esposa, essent rebuts a la estació per algunes personalitats de la colonia mexicana.

—Villacoublay. — L'aviador Gilbert, que ha sortit al matí de Villacoublay, prenent part en el concurs per a la Copa Pommery, ha aterritzat a Puetnig (Pomerania), sense novitat.

—«L'Echair» publica un despatx de Roma dient que «La Tribuna» desmenteix que Italia hagi proposat a Grecia un accord de gran abcanç per a contrarrestar la influencia eslava.

—«Le Matin», en un despatx de Petersburg, diu que Bulgaria i Serbia han solicitat l'arbitratge de Russia sobre la delimitació de la nova frontera de Macedonia.

—«Le Matin» publica un estracte del llibre del president de la República Nord americana, Mr. Wilson, titulat «La nova llibertat».

Aquest llibre apareixerá en francés i en ell s'expressen en fórmules caracteristiques els principis essencials de l'esperit que anima la política del president dels Estats Units.

Italia

Roma. — Se coneixen 507 resultats de les eleccions generals. No'n falta més que un.

Els ministerials no radicals electes són 291.

Els ballotatges són 101.

México

San Luis de Potosí. — Els revolucionaris han fet presoners a 50 policies i els han torturat, matant-ne 47.

Méxic. — Les tropes federals han batut i dispersat als revolucionaris que havien atacat la población de Monterey.

Nicaragua

Managua. — Anit fou descobert un complot revolucionari que tenía per objecte l'assassinat del president de la República, don Adolf Díaz, i als principals ministres.

Portugal

Lisboa. — El periodista Moreira Almeida i un fill séu han sigut detinguts a bordo del vapor de cárrega danès «Texas», fondejat al Tajo i preparat per a marxar cap a Copenhague.

DARRERA HORA

A l'hora de tancar l'edició no hem rebut encara del nostre corresponsal a Madrid, la conferencia de darrera hora.

Imprenta i estereotipia, Fernany, 2, ter.

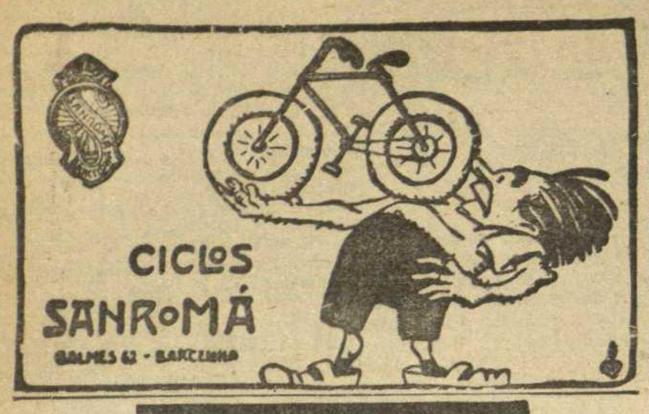

JUGO
WINN
padecimiento
estómago e intestinos
Probarlo es curar

Torns y eines de precisió
pera mecànica y rellotgeria

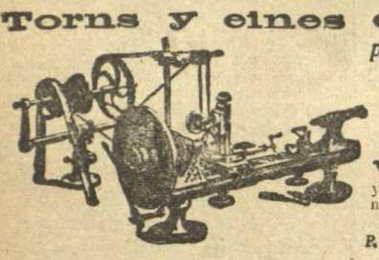

Torns pera aficionats

REPRESENTANT
dels torns y útils de precisió
Wolf, Jhan & C.ª
y de les acreditades marques suisses marca *Matthey*
Francisco Layret
P. MADOZ, NÚM. 1, PRINCIPAL

Magatzems JORBA
BARCELONA: Call, números 13 i 15
MANRESA: Born i Sant Domingo

HIVERN 1913 - 14

Actualment exposició de models pera abrigs i trajos de senyora, en el pis principal junt a la secció de sastreria

Taller de sastreria a mida per a senyores, cavallers i nens
CONFECCIO ESMERADA

Rebudes les novitats per a la propera temporada
Extens assortit en Llanes, Sedes, Velluts, Panyoria abrig, Panyeria per a cavaller, etc.

PREU FIXO

Catáleg il·lustrat s'entrega de franc a qui'l demani

Descobriment sensacional

CURACIÓ DE LES MALALTIES DE LA PELL Y TAMBE DE LES LLAGUES DE LES CAMES

La pell - Mals de les cames

ABANS DE LA CURACIO

DESPRÉS DE 15 DIES DE TRACTAMENT

Havem senyalat als lectors d'aquest periòdic el descobriment sensacional del senyor RICHELET, apotecari y químic a Sedàn (Fransa), en lo que toca a les malalties de la pell. Heusaquí la llista d'aquestes malalties que han estat curades després d'alguns dies per aquest tractament meravellós.

Ecsema, brians, impetigos, acnes, sarpullidos, prurigos, rojors, sarpullidos tarinàceos, sycosis de la barba, *picors, varices, llagues varicoses y ecsemes varicoses de les cames; malalties sifilítiques.*

Aquest meravellós tractament exerceix sa acció tant sobre'l lloc ont se localisa'l mal, com sobre la sang, que després d'alguns dies, se troba transformada y purificada.

Tots els assaigs han tingut bon èxit, y no ha sobrevingut jamai una recaiguda després de la curació.

El preu del tractament és proporcionat a totes les condicions de la fortuna. (Hi ha també un tractament pera nois de tres fins a setze anys.)

El senyor RICHELET acaba d'instalar dipòsits a totes les farmacies y drogueries d'Espanya.

Un follet, en llengua castellana, tractant de les malalties de la pell enviat gratuitament pels dipositaris a totes les persones que'l demanin.

Pera obtenir també gratuitament aquest follet n'hi ha prou ab dir

AL SR. L. RICHELET, 13, RUE GAMBETTA, SEDAN (FRANSA

BARCELONA.—SENYORS VICENS FERRER y C.ª, Princesa, 7; farmacia y drogueria y la seva sucursal.—SENYORS FILLS DE J. VIDAL Y RIBAS, Moncada, 21, farmacia y drogueria y les seves sucursals.—DOCTOR ANDREU, Rambla de Catalunya, 66, farmacia. —SENYORS URIACH Y C.ª, Moncada, 20, drogueria; SOCIETAT ANÒNIMA, Porta de l'Angel, 14, drogueria.—D. JOSEP SEGALÁ ESTALELLA, Rambla de les Flors, 4, farmacia, (Centre d'específics) —D. VILADOT, farmacèutic.—D. ANTONI SERRA, farmacèutic.

MARIN — OPTIC

Gran assortit en gafes y lentes de cristall de roca de primera classe, a 6 PESSETES. Lentes d'aigua cristall insuperable. Preus reduits. Se serveixen amb exactitut y rapidesa els encàrregs dels senyors metges y oculistes. — Se garantisen els objectes.
ARCS, 3 JUNT A LA PLASSA NOVA

Gramofons, discs i rotlos autoplanos
COMPRA, CANVI i LLOGUER
New-Phono. Ample, 35. - Barcelona
i sucursal Plaça Trilla, 4, Gracia

MÁQUINES PER A CUSIR
Frister & Rossmann
Unic Agent: LL. ROURA, Carrer Universitat 5.—Telèfon 3-521. Sucursal: Travessera, 31 Tallers: Martínez de la Rosa, 73, Gracia

El A. B. C. Hospital, 121
Màquines per a cosir, garantitzades
Des de 30 pessetes
Accessoris i reparacions

ESQUELES MORTUORIES
SE N'ADMETEN AN AQUESTA IMPREMPTA, FINS A LES DUES DE LA MATINADA

Bodas i bateigs
Capses i bossetes per a dolços. Preus molt econòmics. FABRICA I DESPATX carrer de Sant Pau, 38

DINER en 1.ª hipoteca i sobre valors des de'l 3 per 100 anyal, en lletres a propietaris, industrials i comerciants tes de'l 1½ per 100 al mes.

DINER en 2.ª hipoteca, usde'ruits, pòlis indivises, i sobre genres, pianos carruatges i tota garantía que convingui. Rambla de Santa Mònica, 4, entressol.

PIANOS Y HARMONIUMS de lloguer, desde 3 fins a 15 pessetes al mes Carrer del Bruc, núm. 73, entressol, primera

VARILAXINA

El mes modern laxant

Es composa de cinc laxants vegetals diferents, peró d'acció equivalent. La seva acció es constant i idèntica. El còs no s'hi acostuma. No produeix irritació.
Dipósit: **A. Serra, Pelai, 9**

XAROP del Pofessor Girolamo
Polvos y catxets Pagliano (de Florencia)

EL MILLOR DEPURATIU Y REFRESCANT DE LA SANG
65 anys d'óxit creixent són sa millor recomanació
Exigiu sempre'l nom del Professor GIROLAMO
Se venen a les principals farmacies y drogueries
Unics agents a Espanya: I. URIACH Y COMP.ª - - Moncada, 20, Barcelona

ENOFOSFORINA SERRA

Tónic - Reconstituient - Remineralitzant

Torna la robustesa, l'alegría, la vitalitat i totes les forces perdudes, ja sigui per un excesiu treball mental o bé per altres causes
A. Serra, Pelai, 9

Milers de curacions obtingudes
Tos-Refredats-"Tisis"
Curació radical i segura prenent el **Terinhol,** 5 ptes. frasc
ESTOMEC sá, COR content, usant la

amb els remeis de fama mundial
Dolor - Reuma - Gota
Cura segura amb l'ús de la **Reumaticina,** 4 i 5 ptes.
Digestolina, i parlareu així. -5 pessetes tots

Punts de venda: Dr Segalà, Rambla de les Flors, 4; Dr. Serra, Pelai 9; Vda. Alsina, Passatge del Crèdit, 4; Vicens Ferrer; Uriach; Dr. Andreu; Farmacia de la Creu, Escudellers, 75; Viladot; Vidal i Ribas, Sepúlveda, 170, etc.

Gran Empresa Funeraria

Societat Anónima

40 Sucursals amb telèfon a Barcelona i pobles agregats

Enterros desde'l mes sumptuós al mes modest; d'aquests desde 25 ptes.

Central: Rambla Catalunya, 29 - Teléfon 397

Tallers, fábrica y ooixeres: CAMPO SAGRADO, 24 - Teléfon 2.691

Estufa de desinfecció, portàtil a domicili, única a Barcelona